

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMI**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
TEMEL SEVİYEDE KONUŞMA BECERİSİNİN
GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK SINIF DIŞI
ÖĞRETİM TASARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

NEBAHAT ATAŞ

İSTANBUL, 2023

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCILARA TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMI**

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE
TEMEL SEVİYEDE KONUŞMA BECERİSİNİN
GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK SINIF DIŞI
ÖĞRETİM TASARIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**NEBAHAT ATAŞ
(210521010)**

**Danışman
(Prof. Dr. Şaban Sağlık)**

İSTANBUL, 2023

24.07.2023

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi 210521010 numaralı **Nebahat ATAŞ**'ın hazırladığı "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Konuşma Beceresinin Geliştirilmesine Yönelik Sınıf Dışı Öğretim Tasarımı" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 24.07.2023 Pazartesi günü saat 14.00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Çoğunluğu/Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının
.....
şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. Prof. Dr. Şaban SAĞLIK (Danışman)	Kabul
2. Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL	Kabul
3. Doç. Dr. Talat AYTAN	Kabul
4.
5.
6. (İkinci Danışman)*.....

*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Nebahat Ataş

TEŞEKKÜR

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca bilgilerinden istifade ettiğim ve bu çalışmanın başından sonuna kadar beni destekleyen, her zaman ilgi ve titizliği ile beni motive eden, her şeyden önce öğrencilerinin gözüyle bakabilen ve en önemlisi de öğretmenlik mesleğindeki tutumu, hassasiyeti ve başarısı ile her zaman kendime örnek aldığım, sayın danışmanım Prof. Dr. Şaban SAĞLIK'a en içten teşekkürü borç bilirim.

Bu çalışmada birçok konuda bana yol gösterdi. Hem tez savunma sürecindeki katkıları için hem de tez yazım sürecinde desteğini esirgmeden bana zaman ayıran ve beni aydınlatan kıymetli hocam Doç. Dr. Talat AYTAN'a ve yine tez savunma sürecinde yer alan, lisans eğitimimden bu yana kıymetli bilgi ve tecrübeleriyle gelişimime katkı sağlayan kıymetli hocam Doç. Dr. Muhammet Sani ADIGÜZEL'e teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmaya katılan ve araştırma süresince devamlılık gösteren İbn Haldun Üniversitesi A2 seviyesi Türkçe sınıfındaki öğrencilere; araştırmamı gerçekleştirebilmem için bana imkân sunan ve süreç boyunca çalışmamı takip edip destekleyen İbn Haldun Üniversitesi Diller Okulu müdürüne ve TÖMER birimi koordinatörüne; araştırma sürecim boyunca bana destek olan mesai arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak süreci en az benim kadar heyecan ve stresle tamamlayan, başarabileceğime olan inançları ile beni destekleyen kıymetli annem Zeynep Dilek ATAŞ'a ve babam Aycan ATAŞ'a, en çok da bu zorlu süreçte yardımlarını esirgemeyen kız kardeşlerim Elif ATAŞ ve Gülçin ATAŞ'a sonsuz teşekkürler...

Nebahat Ataş

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TEMEL SEVİYEDE KONUŞMA BECERİSİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK SINIF DIŞI ÖĞRETİM TASARIMI

Nebahat Ataş

ÖZET

Bu çalışmada, temel seviyenin içerisinde yer alan A2 seviyesinde öğrenim gören öğrencilerin, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımı geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Çalışmada hem nicel hem nitel veriler elde edilerek karma yöntem kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları arasındaki başarı farklılıklarını tespit ederek sınıf dışı öğretim tasarımı için hazırlanan etkinliklerin konuşma becerisini geliştirmedeki etkisi ölçülmüştür. Dolayısıyla çalışmanın deseni nedensel karşılaştırmalı desen olarak belirlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 2022-2023 eğitim öğretim yılında İbn Haldun Üniversitesinin A2 seviyesinde eğitim alan 30 öğrencisi oluşturmaktadır. Katılımcıların 8'i erkek, 22'si kız öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırma süreci 7 hafta sürmüştür. Deney ve kontrol gruplarının, ön test ve son test başarı puanları Günaydın (2020) tarafından geliştirilen Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu ile hesaplanmıştır. Elde edilen veriler arasındaki farkı tespit edebilmek için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Testi kullanılmış elde edilen farklılıklar arasındaki anlamlılığı test edebilmek için Mann-Whitney U Testi ve Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi kullanılmıştır.

Araştırmanın sonunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin konuşma becerisinin olumlu yönde gelişim gösterdiği fakat gruplarda yer alan kız ve erkek öğrencilerin konuşma becerisinin gelişimine yönelik ön test son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Temel Seviye, Konuşma Becerisi, Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi, Sınıf Dışı Öğretim.

**EXTRACURRICULAR TEACHING DESIGN TO DEVELOP
BASIC LEVEL SPEAKING SKILLS IN TEACHING TURKISH
AS A FOREIGN LANGUAGE**

Nebahat Ataş

ABSTRACT

In this study, it is aimed to develop an out-of-class instructional design to improve speaking skills of students studying at A2 level, which is considered as the basic level.

In the study, both quantitative and qualitative data were obtained and mixed method was used. By determining the levels of success among the experimental and control groups, the effect of the extracurricular activities prepared for developing speaking skills was measured. Therefore, the causal-comparative design was applied for the design of the study. The study group of the research consists of 30 students studying at the A2 level of Ibn Haldun University in the 2022-2023 academic year. 8 of the participants are male and 22 are female students. The research process lasted 7 weeks. The pre-test and post-test success scores of the experimental and control groups were calculated by the Speaking Skills Evaluation Form developed by Günaydın (2020). In order to determine the differences in the obtained data, Kolmogorov-Smirnov and Shapiro-Wilk Tests were used and to test the significance of the obtained differences, Mann-Whitney U Test and Wilcoxon Paired Pairs Signed Ordinal Numbers Test were used.

At the end of the research, it was found out that there is not a significant difference between the pre-test and post-test scores for the development of speaking skills of male and female students in the experimental and control groups, while the speaking skills of the experimental group students showed a positive development.

Keywords: Teaching Turkish For Foreigners, Basic Level, Speaking Skills, Development of Speaking Skills, Extracurricular Teaching.

ÖNSÖZ

Bu çalışma, yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımı ele almaktadır. Araştırma, İbn Haldun Üniversitesinin Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde 2022-2023 öğrenim yılında açılan A2 seviyesindeki bir sınıfta gerçekleşmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik çeşitli seviyelerde çeşitli çalışmalar yapılırsa da ayrıca bir program ile konuşma becerisini sınıf dışında geliştirmeye yönelik ne yurtdışında ne de Türkiye’de ilgili çalışmalara rastlanmamıştır. Yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisinin sınıf dışında geliştirilmesine yönelik çalışma yapılması, bu araştırmanın en önemli özelliğidir.

Bu tez çalışmasının giriş bölümünde; problem durumu, araştırmanın amacı ve alt amaçları, araştırmanın önemi, varsayımlar ve sınırlılıklar yer almaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, çalışmanın kuramsal çerçevesine, ilgili araştırmalara ve alanyazın incelemelerinin sonuçlarına yer verilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde yöntem yer verilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde ise araştırmadan elde edilen bulgulara ve araştırmanın sonunda elde edilen bulgular doğrultusunda sonuçlara yer verilmiştir.

Çalışma sonucunda oluşturulan A2 seviyesinde sınıf dışı konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında materyal ihtiyacının giderilmesine katkı sağlaması amacıyla öğretici ve öğrencilerin kullanımına sunulmuştur.

Temmuz, 2023

Nebahat Ataş

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ.....	vii
TABLO LİSTESİ.....	x
KISALTMALAR.....	xii
GİRİŞ.....	1
1. Problem Durumu.....	2
2. Araştırmanın Amacı.....	4
3. Alt Problemler.....	4
4. Araştırmanın Önemi.....	5
5. Varsayımlar.....	6
6. Sınırlılıklar.....	6
BİRİNCİ BÖLÜM.....	7
1. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
1.1. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ.....	7
1.2. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DÖRT TEMEL DİL BECERİSİ.....	8
1.2.1. Okuma.....	9
1.2.2. Yazma.....	10
1.2.3. Dinleme.....	11
1.2.4. Konuşma.....	12
1.3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR.....	14
1.3.1. İlgili Araştırmalar Taramasının Sonucu.....	17
İKİNCİ BÖLÜM.....	19
2. YÖNTEM.....	19
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	19
2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	20

2.2.1.	Nicel Verileri Toplama Araçları.....	21
2.2.1.1.	Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu.....	21
2.2.1.2.	Kişisel Bilgi ve Katılım Formu	21
2.2.2.	Nitel Verileri Toplama Araçları	21
2.2.2.1.	Odak Grup Görüşmesi.....	22
2.2.2.2.	Ses Kayıtları.....	22
2.2.2.3.	Araştırmacı Günlüğü	23
2.3.	DENEYSEL SÜREÇ	24
2.3.1.	Çalışma Grubu	27
2.3.2.	Çalışma Takvimi	30
2.4.	VERİLERİN ANALİZİ.....	31
2.4.1.	Nicel Verilerin Analizi	31
2.4.2.	Nitel Verilerin Analizi.....	31
2.5.	ARAŞTIRMA GEÇERLİK VE GÜVENİRLİĞİ	32
	ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	34
	3. BULGULAR.....	34
3.1.	ARAŞTIRMANIN NİCEL BULGULARI VE YORUM	34
3.2.	ARAŞTIRMANIN NİTEL BULGULARI VE YORUM	43
	DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	48
	4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	48
4.1.	SONUÇ	48
4.2.	ÖNERİLER	50
	KAYNAKÇA	52
	EKLER.....	57
	Ek 1. Türkiye Maarif Vakfı (2020, s. 50-52) A2 Seviyesi Konuşma Becerisi	
	Kazanım Listesi	57
	Ek 2. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik haftalık sınıf dışı etkinlikler; ...	62
	Ek 3. Kişisel Bilgi ve Katılım Formu	68
	Ek 4. Uzman Görüşü Alma ve Uygulama Yapma İzni.....	69
	Ek 5. Etik Kurul İzni	70
	Ek 6. Odak Grup Görüşmesi Katılım Formu.....	71

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1: Ön Test ve Son Test İçin Hazırlanan Etkinlik	25
Tablo 2. Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu	26
Tablo 3. Deney Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri	28
Tablo 4. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri	29
Tablo 5. Çalışma Takvimi	30
Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Başarı Puanlarının Karşılaştırılması	34
Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarının Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelemesi	36
Tablo 8. Deney ve Kontrol Gruplarının Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Son Test Ortalama Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelemesi	37
Tablo 9. Deney Grubunun Konuşma Becerisine Yönelik Ön Test ve Son Test Verileri Genel Ortalamasının Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi	38
Tablo 10. Kontrol Grubunun Etkinlik Sürecindeki Konuşma Becerisine Yönelik Ön Test ve Son Test Verileri Genel Ortalamalarının Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi	39
Tablo 11. Deney Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi	40
Tablo 12. Deney Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Son Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi	41

Tablo 13. Kontrol Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Son Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi	42
Tablo 14. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Fonksiyonellik Alt Temasının Bulguları	44
Tablo 15. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Tutum Alt Temasının Bulguları	45
Tablo 16. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Zorlukları Alt Temasının Bulguları	46
Tablo 17. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Genel Görüş Alt Temasının Bulguları	47

KISALTMALAR

TÖMER	Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi
AOBM	Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
AG	Araştırma Günlüğü
s.	Sayfa/sayfalar
vb.	Ve benzeri
vs.	Vesaire
çev.	Çeviren
ed.	Editör

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumundan, amacından, araştırmanın alt amaçlarından, öneminden, varsayımlarından ve sınırlılıklarından bahsedilmektedir.

Dil, insanların ve toplumların kendini anlatmak ve diğerlerini anlamak için kullandığı en önemli iletişim aracıdır. Türkçe Sözlüğe göre ise dil “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban” (TDK, 2011, s. 664) cümlesi ile açıklanmaktadır.

Toplumsal bir varlık olan insan için dilin önemi yadsınamaz bir gerçektir. İnsanlar, dili yalnızca kendilerini anlatmak için değil aynı zamanda diğer insanları da anlamak için kullanmaktadır. Bu durum dilin iletişimsel fonksiyonunun önemini öne çıkarmaktadır. Çünkü karşılıklı anlaşmanın en önemli aracı olan iletişim ve dil arasında sıkı bir bağlantı vardır. “İletişim, iletilmek istenen materyalin, ilgili herkes tarafından tamamen anlaşılabilmesi amacıyla bilgi, kanaat ya da düşüncenin; yazı, konuşma ve görsel araçlarla veya bunların bir arada kullanımıyla iletilmesi, alınması veya değiştirilmesi olarak tanımlanabilir” (Sillars, 1997, s. 1). Dolayısıyla iletişim gibi bir amacı gerçekleştirebilmenin en önemli aracı dildir.

Gelişen dünyada ulusların birbiri ile temas kurmaları ve bunun gün geçtikçe hızla artması yalnızca ana dili kullanımını yetersiz kılmaktadır. Toplumların etkileşimleri hız kazandıkça birbirlerinin dillerini öğrenmeleri de bir ihtiyaç hâline gelmiştir. “İnsanlar, toplumlar uluslararası bireysel, kurumsal, ulusal düzeyde ticaret, ekonomi, siyaset, askerlik, bilim, çalışma, turizm, eğitim, kültür, sanat, haberleşme alanlarında türlü ilişkilerin kurulup yürütülmesi için ana dilinden başka uluslararası ortak dillerin öğrenilmesi gerekmektedir” (Demircan, 1990, s. 17). Bu durum göz önünde bulundurulduğunda karşılıklı iletişimin gerçekleşmesinin uluslararası boyutta bir öneme sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Toplumların ve insanların böylesi bir iletişim ihtiyacı dil öğrenimini ve dilin kullanım şeklini de değiştirmektedir. İletişimin gerçekleşmesinin yanı sıra en hızlı şekilde gerçekleşmesi beklenir hâle gelmiştir. Bu da öğrenilen yeni dilde hızlıca

konuşmaya ve iletişime geçmeye temel hazırlamıştır. Dolayısıyla iletişim kurmanın en hızlı yollarından biri konuşma olarak görülebilir.

Nitekim yabancı dillerin resmî müfredatları dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin öğretimini esas alarak düzenlenmektedir. Fakat öğrenilen bu yeni yabancı dilin başlangıcında konuşma becerisi ön plana çıkmaktadır (Tok ve Arıbaş, 2008, s. 218). Bu nedenle öğrenciler öğrendikleri yeni dilde ilk andan itibaren konuşma becerisini kullanabilmeyi isterler. Ancak bu beceri her zaman sınıf ortamında yeteri kadar kazanılamayabilir. Gerek sınıf ortamının getirdiği birtakım stres ve çekingenlik gerekse öğrencilerin sınıf içi tutumlarından dolayı konuşma becerisi gelişim göstermeyebilmektir. Bu nedenle öğrencilerin konuşma becerisindeki başarılarını arttırabilmek ve performanslarını yükseltebilmek için ortam değişikliğine ihtiyaç duyulmaktadır.

Yabancı dil, yalnızca belirlenmiş koşullarda ve belli bir sürede kazanılacak bir iletişim aracı değildir. Dil, iletişimin aracı olarak aktif kullanılarak süreç içinde dil mahiyetini kazanır. Dolayısıyla hedef dildeki konuşma becerileri de ancak aktif olarak kullanıldığı zaman, süreç içinde kazanılacaktır. Bu nedenle öğrencilerin bu yeni dili öğrenmeye başlamalarından itibaren kullanması ve süreç içinde bu beceriyi kazanmaları konuşma becerisinin gelişimi açısından doğal ve gerekli bir süreçtir.

Hedef dilde konuşma becerisinin kazandırılması öğrencilerin o dili tam anlamıyla öğrenmelerini sağlamak için yeterli olmayacaktır. Ancak iletişimsel yönünden dolayı ön plana çıkan konuşma becerisi, öğrencileri bu dili öğrenme konusunda güdüleyebilir ve bu durum diğer becerilerin kazanımını da olumlu yönde etkileyebilir. Dolayısıyla konuşma becerisinin gelişimi diğer tüm becerilerin gelişimini pozitif yönde değiştirecek ve bu gelişim sürecine bir hız kazandıracığından oldukça önem arz etmektedir.

Problem Durumu

Temel dil becerileri; okuma, yazma, dinleme ve konuşmadır. Yabancılara Türkçe öğretiminin de yabancı bir dil öğretiminde olduğu gibi bu dört temel dil becerisi üzerinde geliştiği görülmektedir. Nitekim Özmen, Güven ve Dürer'e (2017, s. 600) göre de yabancı dil öğretimi, öğrencilerin hedef dilde iletişim kurabilmesi amacıyla dört temel dil becerisi üzerinde yapılanmaktadır.

Öğretim esnasında bu dört temel dil becerisinin, eşit düzeyde öğrencilere kazandırılması hedeflenir. Öğrencilerin, hedef dili yetkin bir biçimde kullanabilmesi için bu temel dil becerilerinin birbiri ile bağlantılı olarak geliştirilmesi gerekir. Fakat her beceri bir diğer beceri ile etkileşim hâlinde olsa da bazı durumlar becerilerin kazandırılması esnasında öncelik sıralamasını ön plana çıkarmaktadır.

“Yabancılara Türkçe öğretimi, kazandırılması hedeflenen beceriler bakımından bir bütün olarak bakılmalı fakat bu beceriler içerisinde konuşma becerisinin, dil öğretiminde ayrı bir yeri olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır. Konuşma becerisi ne derece iyi olursa yabancı dil öğrenmeye olan inanç ve istek de artmaktadır” (Çelik, 2019, s. 40). Bu durumda konuşma becerisinin gelişiminin diğer becerilere nazaran daha ön planda ele alınması gerektiği görülmektedir. Bu da çoğunlukla öğrencilerin, hedef dilin iletişim fonksiyonunu hızlı bir şekilde kullanmak istemelerinden kaynaklanabilmektedir. Demir’e (2011, s. 48) göre öğrenilen her yeni dil, içinde yaşanılan toplumda sosyalleşme süreci içerisinde kullanılmaktadır. Bu tanıma göre hedef dilde iletişime geçebilmek, öğrencileri sosyal yaşamın bir parçası hâline getirir. Dolayısıyla “Hem okulda hem de içinde bulunulan toplumda çevreyle iletişim kurmamak; toplumda, birey olmanın gereklerini yerine getirmemek anlamına da gelir. Bu anlamda konuşma insan olmanın gereklerinden biridir” (Doğan, 2009, s. 188). Görüldüğü üzere iletişimin en hızlı ve kolay yoldan gerçekleşebilmesinde konuşma becerisi önemli bir yer tutmaktadır.

Öğrenciler, hedef dilde de iletişimi daha çok konuşma becerisi ile sağlamaktadır. “Yabancı dil öğretiminin en temel ilkesi dili iletişim için öğretmektir. Dolayısıyla, bu dil becerileri arasında konuşma becerisi her zaman en önemlisi olarak göze çarpmaktadır” (İşisâğ ve Demirel, 2010, s. 193). Bu durumda konuşma becerisinin iletişimsel yönü itibarıyla de geliştirilmesi gereken en önemli becerilerden olduğu söylenebilir. Öyleyse konuşma becerisinin kazandırılmasına öncelik verilmelidir.

Alanyazında sözlü anlatım, karşılıklı ve bireysel konuşma olmak üzere iki şekilde kategori edilmektedir. Bu da sosyal ve kişisel birçok etmenin konuşma üzerinde belirgin bir etkisi olduğu anlamına gelir. Sınıf içerisinde dört temel dil becerisine eşit şekilde zaman ayrılrsa da konuşma becerisi belirtilen nedenlerden

dolayı farklı gelişim gösterebilir. Bu da konuşma becerisine ayrıca bir eğilim gösterilmesi gerekliliğini ortaya çıkarır.

“Konuşma becerisinin geliştirilmesinde sınıf içinde ve dışında yapılacak olan etkinlikler, uygulanacak yöntem ve teknikler çok önem arz etmektedir. Sınıf bir bütün olarak dili yaşayarak öğrenmelidir. Bu da ancak sınıfta ve sınıf dışında yapılacak etkinliklerle olabilir” (Çelik, 2019, s. 38). Ancak sınıf içerisinde konuşma becerisi beklenen düzeyde gelişim gösteremeyebilir. Sınıf ortamının öğrenciler üzerinde yaratacağı baskıdan kurtarmak ve öğrencilere daha rahat bir ortam yaratmak konuşma becerisinin gelişimini olumlu yönde etkileyebilir. Fakat konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışında bir öğretim programı oluşturulmamıştır. Bu nedenle konuşma becerisini sınıf dışında bir program ile geliştirmek önemli bir noktadır. Bu program daha çok konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerle oluşturulmalıdır. Öğrencilerin hedef dilde “Konuşma becerisini kazanmaları ve etkili bir şekilde kullanabilmeleri için birtakım etkinlikler planlanıp gerçekleştirilmektedir. “Yabancı dil öğretimi çerçevesinde gerçekleştirilen bu etkinliklerde hedef kitlenin Türkçeyi etkin kullanarak en azından zorunlu yaşam alanlarında, kimseye ihtiyaç duymadan, iletişimini sağlayabilecek bir konuşma yeteneği kazandırmak amaçlanmaktadır” (Göçer, 2015, s. 23).

Bu çalışmada da konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik sınıf dışı etkinlikler oluşturulup bir program hazırlanmıştır. Hafta hafta öğrencilere farklı ortamlarda konuşma etkinlikleri uygulanarak gelişimleri gözlemlenmiştir. Böylece öğrencilerin hedef dilde konuşma becerisinde hızlı bir şekilde yetkinlik kazanıp dilin iletişimsel fonksiyonunun birer kullanıcıları olmaları hedeflenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel seviyede öğrenim gören A2 sınıflarında, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışında kullanmak üzere hazırlanan öğretim tasarımının konuşma becerisinin kazanımına etkisini belirlemektir. Bu amaç sonucunda araştırmanın problem cümlesi şu şekilde oluşturulmuştur: Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan sınıf dışı program tasarımı konuşma becerisini geliştirmekte midir?

Alt Problemler

Etkinliklerin uygulandığı deney grubunun ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mı?

Etkinliklerin uygulanmadığı kontrol grubunun ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mı?

Çalışmaya katılan deney ve kontrol grupları arasındaki ön test ve son test sonuçlarında anlamlı bir fark var mı?

Çalışmaya katılan deney ve kontrol grubundaki kız ve erkek öğrencilerin ön test ve son test sonuçları arasında anlamlı bir fark var mı?

Araştırmanın Önemi

Sürekli gelişen ve değişen dünyada yeni bir yabancı dil öğrenmek oldukça önemlidir. Türkçe de gün geçtikçe önem kazanan ve öğrenilmeye gereksinim duyulan diller arasında yerini almaktadır. Bu da Türkçe öğrenmeye karşı ilgi ve talebi artırmaktadır. Dolayısıyla Türkçenin öğretimi her geçen gün daha çok önemli olmaktadır.

Yabancı dil öğretiminde olduğu gibi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de dil öğrencileri, hedef dilin öğretim yöntemleriyle öncelikli olarak sınıf ortamında tanışmaktadır. Sınıf ortamında dil öğrencileri dört temel dil becerisine de maruz kalmaktadır. Ancak sınıf ortamının dil öğrencileri üzerinde yaratabileceği baskı, hedef dilde iletişim kurmak için en gerekli temel becerilerden biri olan konuşma becerisinin gelişimini engelleyebilmektedir. Dolayısıyla sınıf dışında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarının tasarlanarak konuşma becerisinin gelişimini destekler nitelikte olması elzemdir. Bu bağlamda konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim programının konuşma becerisini destekleyeceği düşünölmektedir.

Bu düşünce göz önüne alındığında, bu araştırmanın konuşma becerisini geliştirmeye yönelik bir sınıf dışı öğretim tasarımı olması, dil öğretiminin bir çıktısı olan konuşma becerisinin kazandırılması ve bunun ölçölmesi noktasında önemini göstermektedir. Dolayısıyla öğretim ortamının konuşma becerisine etkisini ve önemini ortaya koyması açısından bu çalışmada elde edilecek nicel ve nitel bulguların öncelikle Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesinde karşılaşılan sorunlara alternatif bir öğrenme ve öğretme yöntemi

sunması, konuşma becerisine yönelik materyal hazırlanması ve etkinlik oluşturulması gibi noktalarda alanyazına katkı sağlaması açısından önemlidir.

Bunlara ek olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim programı tasarımı bulunmadığı tespit edilmiştir. Konuşma becerisini geliştirmek adına birçok etkinlik tasarımı mevcut olsa da bu etkinlikler sınıf dışında sistematik bir program içerisinde kullanıma uygun hazırlanmamıştır. Dolayısıyla bu çalışma sınıf dışında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik bir öğretim tasarımı olması sebebiyle önem arz etmektedir.

Varsayımlar

Bu araştırma şu varsayımlara dayanmaktadır:

Yedi haftalık uygulama süreci, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı etkinliklerin etkisinin ölçülmesi açısından yeterlidir.

Deney süreci boyunca kullanılan etkinlikler, araştırmanın amacına uygundur.

Hazırlanan uygulamanın yapılacağı eğitim ortamı, öğretim tasarımının gerçekleştirilmesi için uygundur.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın örneklemini İbn Haldun Üniversitesi, TÖMER’de 2022- 2023 eğitim - öğretim yılında A1 seviyesini başarı ile tamamlayıp A2 seviyesinde Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen 30 yabancı öğrenci ile sınırlıdır. Bu çalışma için toplanan veriler sınıf dışında konuşma becerisini geliştirmeyi hedefleyen etkinlik araştırmacı günlüğü, odak grup görüşmesi, ön test ve son test uygulamaları ile toplanan verilerden oluşmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

Yabancı dil öğretimi kültürlerarası etkileşimin ve buna karşı artan talebin bir getirisi olarak her geçen gün daha çok önem arz etmektedir. Bu etkileşim ve buna karşı gelişen talep Türkçe için de olumlu yönde ilerlemiştir.

Mevcut yaşamın her alanında olduğu gibi iletişimde de hızlı bir değişim ve dönüşüm gözlemlenmektedir. Bunun bir sonucu olarak insanlar kendilerini küresel bir etkileşim çemberinin içinde bulmaktadır ve bu da bir yabancı dil öğrenmeye karşı duyulan ihtiyacı artırmaktadır. Bu küresel birlikteliğin ve etkileşimin içerisinde etkin olan diller önem kazanmaktadır. Doğal olarak Türkçenin önemi de artmış ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi noktasında ön plana çıkarmıştır (Göçer ve Moğul, 2011, s. 798).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son dönemlerde sıkça adından söz ettirmektedir. Değişen ve gelişen kültürün de etkisiyle Türkçeye karşı ilginin artması da bu durumu güçlendirmektedir. “Türkiye’nin ekonomik, siyasal, eğitim ve kültürel alanlarda yaptığı hamleler dünyada yabancı dil olarak Türkçeyi önemli yerlere getirmiştir. Bu duruma paralel olarak yabancılara Türkçe öğretmek üzere hızlı bir şekilde ders materyaline, uzmana, merkezlere ihtiyaç duyulmuştur” (Arslan, 2012, s. 180). Dolayısıyla hızlı bir şekilde Türkçenin sistemli olarak öğretimi yolunda çalışmalara başlanmıştır.

Yabancılara Türkçe öğreten başlıca kurumlardan biri Türkçe ve yabancı dil uygulama ve araştırma merkezleridir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin kurumsallaşması ise ilk olarak Ankara Üniversitesinde 1984 yılında Türkçe ve yabancı dil uygulama ve araştırma merkezinin kurulmasıyla gerçekleşmiştir. Arkasından Gazi Üniversitesi ve Bolu İzzet Baysal Üniversitesinde de kurularak yaygınlık kazanmaya başlamıştır. Akabinde kurulan Yunus Emre Türk Kültür Merkezleri; Avrupa Birliği Ortak Dil Programına uygun bir biçimde yabancılara

Türkçe öğretmekte, Türk dilinin ve kültürünün daha geniş bir alanda öğretilmesine olanak sağlamaktadır. (Göçer, Tabak ve Coşkun, 2012, s. 76-77). Böylelikle 1990'lı yılların sonuna doğru Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi akademik alanda da kendini göstermeye başlamıştır.

Türkçe ve yabancı dil uygulama ve araştırma merkezlerinde sistemli bir şekilde Türkçe öğretilmeye başlandıktan sonra dünya çapında birçok öğrenci üniversite eğitimi almak veya Türkçe öğrenmek gerekçesiyle Türkiye'ye gelmiştir. Bunun yanı sıra öğrenci değişim programı gibi çeşitli programlarla Türkçenin yaygınlığı uluslararası olarak da arttırılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte Türkiye'deki üniversitelerde hem öğrenciler için hem de öğretim elemanları için değişim programları uygulanmaya başlamıştır. “Ayrıca T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı, yurt dışında yirmi üç üniversite ile Türkoloji bölümlerinin geliştirilmesi hususunda işbirliği yapmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılım programı kapsamında, üniversitelerimizin büyük çoğunluğu “Erasmus” öğrenci ve öğretim üyeleri değişim projesine dâhil edilmiştir.” Yüce (2005, s. 87). Tüm bu süreç ve gelişmeler, hızla gelişen ve küreselleşen bir Türkiye'yi işaret etmektedir. Böylece zaman içerisinde Türkçe, dünyanın pek çok ülkesinde ilgi duyulan ve öğrenilmek istenen bir dil durumuna gelmiştir.

Türkçenin zaman içinde yaygın ve öğrenilme talebi olan bir dil haline gelmesi, bu sürecin artarak devam etmesi de Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Dolayısıyla Türkçe öğreticilerine büyük bir iş düşmektedir.

1.2. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DÖRT TEMEL DİL BECERİSİ

Yabancı dil öğretiminde olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de okuma, yazma, dinleme ve konuşma olmak üzere dört temel dil becerisi olarak yapılandırılmıştır. Yavuz'a (2010) göre bu temel dil becerileri dinleme, konuşma, okuma ve yazma şeklinde sıralanmaktadır. Öğrencilerin iletişimsel yeterliliğinin artması ise ancak bu dört temel dil becerisinin birbiri ile bağlantılı olarak geliştirilmesiyle sağlanabilir. Çünkü her bir dil becerisi diğer becerinin gelişimini etkilemektedir.

Arıcı ve Taşkın'a (2019, s. 193) göre öğrencilerin toplum içerisinde kendine yer bulabilmesi ve sosyalleşebilmesi için dilin iletişimsel fonksiyonunu kullanabilmeye ihtiyacı vardır. Dört temel dil becerisinin kazanılması, dilin tam ve doğru öğrenilmesini kolaylaştıracaktır. Çünkü canlı bir varlık olan dil, dört temel dil becerisinin üzerinden şekillendirilmektedir. Bunlardan birinin kaybı veya zayıflığı dengenin bozulmasına ve aksaklıkların yaşanmasına neden olacaktır. Bunun için becerilerin kazanılmasında aralarındaki dengenin göz ardı edilmemesi gerekir.

Öyleyse hedef dilde yeterli gelişebilmenin en temelinde bu dört temel dil becerisinin geliştirilmesi yer almaktadır. Çünkü "İnsanlar okuduklarının %10'unu, duyduklarının %20'sini, gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem duyduklarının %50'sini, hem görüp, duyup, hem söylediklerinin %80'ini, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem dokunduklarının %90'ını, hem görüp, hem duyup, hem söyleyip, hem dokunup, hem yaptıklarının %95'ini hatırlamaktadır" (Demirel, 2002, s. 51). Dolayısıyla becerilerin arasındaki önem sıralaması ve oranları değişse de her becerinin dil öğretiminde kazandırılması gerektiği önemli bir husustur.

1.2.1. Okuma

Okuma, öğrencilerin okuduklarını anlamlandırma süreci ile ilgilidir. Okuma metinleri de bu amaca hizmet etmektedir. "Yabancı dil öğretiminde okuma etkinliklerindeki genel amaç öğrencinin doğru ve anlayarak okumasını sağlayabilmek, metinde geçen kelimeleri doğru seslendirip, doğru telaffuz etme yeteneğini sağlayabilmektir" (İşci, 2012, s. 6).

Bunun yanı sıra okuma becerisi, öğrencilerin yalnızca sesletimi ile değil aynı zamanda okuduklarını anlama ve içselleştirme süreçleri ile de ilgilidir. Razi'nin (2007) deyimiyle okumanın amaçları incelendiğinde öğrencilerin ne denli farklı amaçlar doğrultusunda okudukları görülmektedir. Okuma sürecinde mutlaka her öğrencinin en az bir amacı bulunmaktadır.

Öğrencilerden ancak bu amaç doğrultusunda anlamlı bir okuma beklenebilir. Okuma becerisinde, öğrencilerin metnin bütününden yola çıkarak anlama ve anlamlandırma sürecine dâhil oldukları aşikârdır. Öğrenciler, okudukları metinlerde yer alan birtakım sembolleri bir araya getirerek anlamlandırır ve bir yargıya ulaşırlar.

Bu anlamlandırma ve bir yargıya ulaşmanın neticesinde öğrenciler hem bireysel hem de toplumsal olarak bağımsız öğrenme ve topluluğa uyum sağlama gibi becerilerini geliştireceklerdir. Bu bağlamda Belet ve Yaşar'a (2007, s. 75) göre okuma becerisi bireylerin hem okuldaki öğrenmeleri hem de günlük yaşama uyum sağlamalarında önemli bir role sahiptir. Öğrencinin bilgiyi edinmesi ve bağımsız olarak öğrenmesi için gerekli olan okuma, toplumsal gerekliliklere uyum ve iş yaşamındaki başarının kazanılmasına dönük oldukça önemli bir araçtır.

1.2.2. Yazma

Dört temel dil becerisinden biri olan yazma becerisi, kazandırılması açısından zorlayıcı olan bir beceridir. Bu becerinin kazandırılmasında öğrencilerin, öğrenilen bilgileri sistemli ve düzenli bir şekilde yazıya aktarmaları, yazılı anlatımlarının ve ifadelerinin kuvvetlenmesi hedeflenir. “Öğrencilerden neyi ne kadar öğrenebildiklerini görebilmek ve bu süreci değerlendirebilmek için dört temel beceriden ikisi olan konuşma ve yazma becerilerinin kullanılması beklenir. Bunu yaparken yabancı dil öğrenen öğrencilerden sözlü ifadelerin sembollerle kodlandığı sistem olan yazmanın sistematik olarak ifade etmeleri gerekmektedir” (Çakır, 2009, s. 166). Böylelikle öğrencilerin en az konuşma becerisinde gelişmeleri kadar yazma becerisinde de gelişmeleri beklendiği görülmektedir. Gelişmesi beklenen bu beceri öğrencilere, kazanılan bilgileri uzun süreli olarak saklayabilmek gibi avantajların yanı sıra iletişimsel olarak gelişmenin de kapılarını açmaktadır.

Ungan'a (2007, s. 467-469) göre yazma, bilgiyi kazanmanın ve bilgiye uzun süreli hafızada yer verebilmenin etkili yollarından biridir. Bu bilginin yazma boyutunu oluşturan yazma, bilginin dönüştürülmesi ile insan hayatında büyük bir öneme sahip olur. Yazma sayesinde bireylerin dil gelişimi daha hızlanmakta ve kendilerine olan güvenleri artmaktadır. Kalıcı olmanın temelinde yazma vardır. Yazma kültürü gelişmiş toplumlarda iletişim daha rahat ilerler ve insanların anlaşmaları daha kolaydır.

Ancak yazma becerisinin gelişiminde öğrenciler kadar öğreticilerin ve öğrenme ortamının önemi de büyüktür. Çünkü yazma becerisi, bireylerin doğumdan itibaren dinleme becerisi gibi kendi kendine geliştirebildikleri bir beceri değildir. Kavcar'ın deyişiyle yazma becerisi: “Doğuştan getirilen bir yetenek değil, doğrudan

doğruya eğitimle elde edilen bir beceridir. Yazma becerisi, uygun ortamda, uygulama ve denemelerle, özen ve çaba ile kazanılan bir beceridir” (Kavcar, 1983, s. 114). Dolayısıyla yazma becerisinin kazanımında öğrencileri isteklendirmek ve motive etmek ve öğrenme olanaklarını en iyi şekilde sunmak gerekir. Öyleyse “Yazma becerisinin geliştirilmesi ve dolaylı olarak da yaratıcı yazma becerisinin edinilmesinde en önemli husus, öğrencileri yazmaya isteklendirmek, yazma işini başaracaklarına dair onları yüreklendirmek ve ortaya koydukları ürünlere yönelik olumlu dönütler vermektir” (Demir, 2012, s. 354). Böylelikle öğrencilere kazandırılmak istenen yazma becerisinin, istedik bir şekilde yapılması, doğru bir tutum ile dönüt verilmesi ve elverişli bir öğrenme ortamının sağlanması ile mümkün olacaktır.

1.2.3. Dinleme

Güneyli’ye (2007, s. 18) göre dinleme becerisi, alıcı dilsel bir etkinliktir ve konuşma becerisi gibi sözlü dil etkinlikleri içerisinde yer alır. Öğrencilerin yaşamında yer alan ilk ana dili ve anlama etkinliği dinlemedir. Çocuk doğumundan itibaren okul çağına gelene kadar bütün duygu ve düşünce evrenini dinleme yoluyla oluşturur.

“Dinleme, konuşmada ileri sürülen düşünceleri anlamak, yorumlamak, değerlendirmek, organize etmek, aralarındaki ilişkileri saptamak ve belleğimizde saklamaya değer bulduklarımızı seçip ayırmak demektir” (Taşer, 2012: 206). Dolayısıyla anlamanın temelinde dinleme becerisinin etkin bir rol oynadığı görülmektedir. Dinleme becerisi ile öğrencilerin anlama kadar yorumlama becerileri de gelişmektedir. Tam olarak Özbay’ın (2005) deyişiyle de dinleme, konuşan ya da sesli okuyan bir kişinin vermek istediği sözlü mesajları doğru bir şekilde anlamak ve yorumlamaktır.

O zaman iletişimin sağlanmasındaki en temel becerilerden birinin dinleme becerisi olduğu açık ve nettir. Dinleme, en sık kullanılan becerilerin başında gelmektedir. Başkan ve Ustabulut’un (2020, s. 40-41) tabiri ile dinleme, öğrencilerin en sık kullandıkları becerilerden birisidir ve iletişimin önemli bir boyutunu oluşturur. Dinleme yetkinliklerine sahip olmak iletişimin en önemli unsurudur.

Öyleyse bu tanımlardan yola çıkarak dinleme becerisinin, öğrencilerin anlama, yorumlama ve düşünme sisteminin gelişmesinde önemli bir rol oynadığı görülmektedir. “Dinleme becerisinde önemli rol oynayan diğer unsur kelimelerin kombine edilebilmesidir. Bu ise iyi bir kelime haznesini ve konuşulan konu hakkında ön bilgiyi zorunlu kılar. Öğrenci konuşmayı dikkatle dinleyerek duyduğu bir kelimeyi zihin süzgecinden geçirerek o kelimeyi izleyecek kelimeyi kestirmeye çalışır” (Çeltik, 2022, 117). Yani öğrencilerde dinleme becerisinin gelişmesi ile beklenen becerilerin bir diğeri de hazır bulunuşluktur. Öğrencilerin, dinleme becerilerinin gelişmesi için kelime hazinelerinin ve konu hakkında kısa bir ön bilgilerinin olması beklenmektedir. Böylece anlama kadar anlamlandırma yetenekleri de gelişecektir.

Tüm bu araştırmalar ışığında kısaca dinleme “Seslerin ve varsa konuşma görüntülerinin farkında olmayla ve onlara dikkati vermeye başlayan, belli işitsel işaretlerin tanınması ve hatırlanmasıyla süren ve anlamlandırılmasıyla son bulan psikolojik bir süreçtir” (Ergin ve Birol, 2000, s. 115). Böylece dinleme becerisinin tüm yönleriyle kısa bir tabiri de yapılmış olacaktır.

1.2.4. Konuşma

Konuşma, öğrenilen kelimelerin belli başlı kombinasyonlar içerisinde bir araya getirilerek anlamlı mesajlar üretilmesidir. Seyhan’a (2021, s. 24) göre ise konuşma, bir dili öğrenmeye başlamanın ilk ve en önemli göstergesidir. Yabancı dil öğrenenlerin nihai hedefi çoğunlukla o dilde kendini ifade edebilmek, o dilde iletişim kurmaktır. Bu yüzden konuşma becerisinin en iyi şekilde nasıl kazandırılması gerektiği yabancı dil öğretiminde her zaman ayrı bir öneme sahiptir.

Dolayısıyla konuşma becerisinin iletişimsel yönü de göz önüne alındığında hedef dilde geliştirilmesi en önemli olan becerilerden biri olduğu söylenebilir. Çünkü konuşma becerisinin kazanımının beraberinde öğrenciler birçok becerilerini de geliştirmiş olur. İletişim esnasında beden dilinin yanı sıra sözcükleri ve cümleleri de aktif bir şekilde kullanmaya başlarlar. Böylece hedef dilde güçlü iletişim becerileri geliştirebilirler. Bunun için öğretim ortamından, öğretim materyallerine ve hatta öğreticilere kadar büyük bir iş düşmektedir. Sever’in (2004) de ifade ettiği gibi “konunun duygu ve düşünce yönlerini sesiyle ayıran, konuşma içeriğinin anlamını

yaptığı duraklarla aydınlatan, bedensel devinim, jest ve mimik gibi öğeleri konuşmaya katarak sözün anlamını güçlendiren konuşma becerilerine sahip bireylerin yetiştirilmesi, öncelikle Türkçe öğretiminin sorumluluğudur” (Sever, 2004, s. 23). Çünkü hedef dilin öğrencilerinin iletişimsel olarak ilk muhatabı öğretmenlerdir. İlk olmasa dahi çoğunlukla öğretmenler ile iletişim içindedirler ve öğretmenler ile pratik kazanırlar. Öğreticisinin yazdıklarını okumayı, okuduklarını anlamayı, iletişim hâlinde olduğu kişileri dinlemeyi ve dinlediklerini anlamlandırarak konuşmayı gerçekleştirirler. Dolayısıyla konuşma becerisinin büyük bir öneme sahip olduğu söylenebilir ancak diğer becerilerden ayrı bir yere koymak da doğru bir eğilim değildir. "Konuşma eğitimine ayrı ders saati verilme de konuşma eğitimine gereken hassasiyet gösterilmelidir. Bunun için de en büyük sorumluluk Türkçe öğretmenlerine düşmektedir. Ustalıkla etkinlikler arasında geçişleri yapabilmeli, seviyeye göre konuşma eğitimi amaçlarına yönelik çalışmalarına yeri geldiğinde yer verebilmelidir" (Kurudayıoğlu, 2003, s. 292). Fakat her ne kadar sınıf içinde konuşma etkinliklerine yer verilse de zaman zaman yetersiz kalabilmektedir. Konuşma becerisini kazandırabilmek için öğrencilere sık sık konuşma etkinlikleri uygulanmalıdır. Konuşma becerisinin gelişiminde uygulanacak etkinliklerin başarı oranını artırmak içinse bağlamdan bol bol faydalanmak gerekir. Dolayısıyla öğrencileri yalnızca sınıf ortamı ile kısıtlamayan ve bağlamı kullanabilecekleri konuşma etkinlikleri uygulayarak gelişimleri artırılabilir.

Bu etkinliklerin hazırlanmasında ise büyük bir titizlikle çalışılmalıdır. Özellikle Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçeve Metnindeki konuşma becerisi kazanımlarından faydalanılmalıdır. Çünkü buradaki kazanımlar, çok dilliliğe verilen önemden dolayı yabancı dil öğretiminde ihtiyaç duyulan veya duyulabilecek önemli noktaları göz önüne alarak hazırlanmıştır.

"Avrupa Konseyi ülkeleri çok dilliliğe büyük önem vermekte ve yabancı dil öğretim programlarını vatandaşlarının iki veya daha fazla dil öğrenmelerine olanak sağlayacak şekilde tasarlamaktadırlar. Avrupa Konseyinin dil eğitimine verdiği önemin en ciddi göstergesi Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnidir" (Türker, 2018, s. 27). Burada bahsi geçen AOBM, uluslararası şekilde kapsamlı bir çalışma olup öğrencilerin dil yeterlik seviyesini standart bir biçimde ölçmek ve dil becerilerini tanımlamak amacıyla Avrupa Konseyine üye olan ülkeler tarafından

hazırlanmış bir kaynaktır. Dolayısıyla A2 seviyesi konuşma becerisi kazanımları için çalışmada Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metninde yer verilen dil yeterlikleri esas alınarak, Türkiye Maarif Vakfının (2020) hazırlamış olduğu Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nda belirtilen kazanımlar temel alınmıştır. Buna göre programda yer alan A2 seviyesi konuşma becerisi kazanımları, sözlü etkileşim becerisi kazanımları ve sözlü iletişim becerisi kazanımları olmak üzere iki grup olarak ek 1'de sunulmuştur.

1.3. İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Alanyazın taraması sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf içi ve sınıf dışı olarak farklı çalışmalarının yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak geniş bir alan incelemesi neticesinde bu çalışma ile birebir benzerlik gösteren başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla araştırmmanın bu bölümünde alanyazında bu çalışma ile benzerlik gösteren ve konuşma becerisini geliştirmeyi hedef alan ilgili çalışmalar incelenmiştir. Çalışmalardan bazıları şunlardır:

Öznur KOCABAŞ (2017), "*Hazırlıksız Konuşma Becerisinin B1 Seviyesinde Kazandırılmasına Yönelik Yaratıcı Drama Temelli Bir Süreç Önerisi*" adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirmeyi hedeflemiş ve bu doğrultuda yaratıcı drama temelli 10 atölye uygulamasından oluşan bir çalışma yapmıştır. Çalışma grubu Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezi bünyesinde B1 seviyesinde öğrenim gören 7 yabancı uyruklu öğrenciden oluşmaktadır. Uygulama öncesinde ön test ve sonrasında son test yapılarak öğrencilerin gelişimi tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucunda yaratıcı drama temelli bir öğretim sürecinin öğrencilerin hazırlıksız konuşma becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Günsu TAŞKÖPRÜ (2017), "*Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıflarında Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Materyal Hazırlama*" adlı yüksek lisans tezinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi derslerinde kullanılmak üzere konuşma becerisini geliştirmeye yönelik materyal tasarımı üzerine çalışmıştır. Çalışma grubu Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezinde B1 seviyesinde öğrenim gören 13 kontrol, 14 deney grubundan oluşan toplam 27

yabancı uyruklu öğrenciden oluşmaktadır. Hazırlanan materyaller 3 hafta süresince öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmanın sonunda konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan farklı materyallerin öğrencilerin konuşma becerisinde olumlu gelişim gösterdiği tespit edilmiştir.

Büşra SEYHAN (2021), *“İletişim Oyunlarının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisine Etkisi”* adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirmek üzere 20 adet iletişim oyunu tasarlamıştır. Çalışma grubu İstanbul ili Bahçelievler ilçesinde bulunan Şehit Mehmet Karaaslan Uluslararası Kız Anadolu İmam Hatip Lisesinde A1 seviyesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Araştırmacı tarafından öğrenciler deney ve kontrol grubu olarak ayrıştırılmıştır. Çalışma kapsamında öğrencilerin derslerine ek olarak 8 hafta boyunca iletişim oyunları da oynanmıştır. Araştırmanın sonunda iletişim oyunları oynayan deney grubu öğrencilerinin konuşma becerisi puanlarının daha yüksek olduğu tespit edilmiş fakat bunun istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

Mehmet AVCI (2019), *“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İletişimsel Yöntemin Öğrencilerin Konuşma Tutum ve Başarılarına Etkisi (Somali Örneği)”* adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik iletişimsel yöntem kullanılarak 8 hafta boyunca bağımsız konuşma ve karşılıklı konuşma etkinlikleri uygulanmıştır. Çalışma grubu 2018-2019 eğitim öğretim yılı Somali Sağlık Bilimleri Üniversitesi Recep Tayyip Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulundaki A2 seviyesinde öğrenim gören 15 deney grubu ve 15 kontrol grubu öğrenciden oluşmuştur. Çalışmanın sonucunda iletişimsel yönetime göre uygulanan konuşma etkinlikleri öğrencilerin konuşma becerinin gelişiminde faydalı olduğu tespit edilmiştir.

Salih GÜN (2015), *“Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi”* adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirmeyi hedefleyen bir çalışma yapılmış ve web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının konuşma becerisine etkisi olup olmadığı incelenmiştir. Bunun için 2014-2015 yıllarında İstanbul il merkezinde öğrenim gören B2 seviyesinde 15 deney grubu ve 15 kontrol grubundan oluşan 30 öğrenci ile çalışılmıştır. Çalışmada deney grubu lehine gelişmelerin

kaydedildiği ama iki grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Merve DİNCER (2020), *“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma ve Dinleme Becerilerinin Gelişimi Açısından İletişimsel Yöntemin Kullanımı”* adlı yüksek lisans tezinde konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmeyi hedeflemiş ve bu doğrultuda bir durum çalışması yürüterek 30 saatlik gözlem yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde eğitim gören 30 yabancı uyruklu öğrenci ve 12 öğretmen oluşturmaktadır. İçerik analizi kullanılarak incelenen bu çalışmada iletişimsel yöntemin, öğrencilerin konuşma ve dinleme becerisini olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Yusuf GÜNAYDIN (2020), *“Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Etkileşimli Okumanın Konuşma Becerisine Etkisi”* adlı doktora tezinde konuşma becerisini geliştirmeyi hedefleyen bir çalışma yapılmış ve etkileşimli okumanın konuşma becerisini geliştirmede bir etkisi olup olmadığını incelemiştir. Çalışma grubu Ankara’daki bir Türkçe öğretim merkezinde B2 seviyesinde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilerden oluşturulmuştur. Seviyeye göre seçilen konularda öğrenciler etkileşimli okuma yöntemi çerçevesinde 6 hafta boyunca konuşturulmuş ve ses kaydı alınmıştır. Elde edilen verilerde çalışmanın öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmede etkili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin olumlu görüşlerinin yanı sıra çalışmanın çok fazla zaman alması yönünde de olumsuz görüş bildirdikleri kaydedilmiştir.

Selçuk TATAROĞLU (2019), *“Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama Uygulamalarının Konuşma Becerisine Etkisi”* adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirebilmek için yaratıcı drama etkinliklerinden faydalanmıştır. Çalışma grubunu İstanbul Üniversitesi Dil Merkezinde burslu olarak öğrenim gören B1 ve B2 seviyesindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Her iki seviyeye de on saatlik bir uygulama yapılmış ve toplamda on konuşma etkinliği hazırlanmıştır. Öğrencilerin bir kısmı deney bir kısmı da kontrol grubu olarak çalışılmış ve ön test son test ile ölçüm yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, yaratıcı drama uygulamaları ile geliştirilen konuşma becerisi etkinliklerinin öğrencilerin konuşma becerisi gelişiminde olumlu sonuçlar ortaya çıkardığı tespit edilmiştir.

Sinem SİVRİOĞLU (2014), “*Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Dramanın Konuşma Becerisine Etkisi*” adlı yüksek lisans tezinde konuşma becerisini geliştirmek için yaratıcı drama etkinliklerinden faydalanmıştır. Çalışma grubu Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Uygulama ve Araştırma Merkezinde B1 ve B2 seviyelerinde öğrenim gören 25 öğrenciden oluşmuştur. 10 kişilik deney ve 15 kişilik kontrol grubuna toplamda 20 saatlik bir uygulama yapılmıştır. Yapılan uygulamanın ön test ve son test sonuçları karşılaştırıldığında hazırlanan konuşma etkinliklerinin, öğrencilerin sözlü anlatım becerilerini geliştirirken, karşılıklı konuşma becerilerini geliştirmekte zayıf kaldığı tespit edilmiştir. Ancak konuşma etkinliklerinin, sınıf içinde dersin işleyişi ve hareketliliği için öğrenciler tarafından sıcak karşılandığı yorumlanmıştır.

1.3.1. İlgili Araştırmalar Taramasının Sonucu

Alanyazın taramasında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında doktora ve yüksek lisans tezleri incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hem sınıf dışında hem de sınıf içinde kullanılmak üzere tasarlanan çalışmaların yapıldığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalarda 2017 ve öncesinde genellikle konuşma becerisinin sınıf içinde geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapıldığı, 2017 sonrasında ise sınıf dışında geliştirilmesine yönelik çalışmaların artışta olduğu görülmüştür. Son yıllarda eğitim ve öğretim yöntemlerindeki çeşitlilik, becerilerin kazanımında öğrenme ortamındaki değişikliklerden yararlanılmasını da beraberinde getirmiştir. Dolayısıyla son yıllarda sınıf içinde olduğu kadar sınıf dışında da öğretim tasarımları geliştirilmiştir.

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde, hazırlanan konuşma becerisini geliştirmeye yönelik çalışmaların daha çok B1 ve B2 seviyelerinde uygulandığı tespit edilmiştir. Bu seviyedeki öğrencilerin Türkçe kelime hazinesi, bilgi ve birikimi daha üst düzeyde olduğundan konuşma becerilerinde daha çok konuşma konularında çeşitlilik kazanmaları, hızlı ve akıcı konuşmaları, üreterek konuşmaları gibi konular gelişim gösterecektir. Bu da öğrencilerin sosyal alanda, mesleki ve akademik alanda başarılı birer konuşan olmalarına katkı sunacaktır. Ancak A1 ve A2 seviyelerinde, öğrencilerin diğer seviyelerdeki kadar alt yapıya sahip olmamalarından dolayı bu seviyeye yönelik çalışmalar daha sınırlı sayıdadır. İlk zamanlardan itibaren

öğrencilerde, konuşma becerisinin kazanımı hem sosyal çevresinde hem de kişisel donanımında olumlu bir etkiye sahip olacağından bu yöndeki çalışmalara ağırlık verilmesi de faydalı olacaktır.

Alandaki çalışmaların genel itibarıyla bir yöntem çerçevesinde konuşma becerisini geliştirmeyi hedeflediği görülmüştür. Tüm yöntemlerin bir arada kullanıldığı veya belli bir yönteme dayanmaksızın hazırlanan konuşma becerisini geliştirmeye yönelik çalışmaların çok sayıda olması da tespit edilmiştir. Bu tez çalışmasında temel hedef konuşma becerisini sınıf dışındaki başka bir öğrenme ortamında geliştirmektir. Bu nedenle iletişimsel yöntem başta olmak üzere tüm yöntemlerden faydalanılmıştır.

Alanyazında bu hedefteki çalışmaların azlığı dolayısıyla konuşma becerisini geliştirmeyi hedefleyen ve sınıf dışında kullanılacak bir öğretim tasarımı geliştirilmesi üzerine çalışılmıştır. Etkinliklerin başarı ile sonuçlanması durumunda 7 hafta boyunca kullanılacak bir öğretim tasarımı ortaya konması hedeflenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu çalışma takvimi olmak üzere veri toplama araçları, verilerin analizi ve araştırma etiği hakkındaki bilgiler yer almaktadır.

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu çalışmada temel seviyede sınıf dışı konuşma becerisini geliştirmeye yönelik program tasarımı geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bunun için temel seviye içerisinde yer alan A2 seviyesindeki iki sınıf üzerinde çalışılmıştır. Bir sınıf deney grubunu oluştururken diğer sınıf ise kontrol grubunu oluşturmuştur. Ön test ve son testte uygulanmak için hazırlanan sınıf dışı konuşma etkinliği her iki gruba da uygulanırken diğer konuşma becerisini geliştirmek üzere hazırlanan sınıf dışı konuşma etkinlikleri yalnızca deney grubuna uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test sonuçlarının değerlendirilmesinde “Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Çalışmanın sonunda hazırlanan etkinliklerin etkisini ve araştırmanın amacına ulaşip ulaşmadığını anlayabilmek için iki grup arasındaki veriler karşılaştırılmış ve farklar analiz edilmiştir.

Araştırmadaki etkinliklerin uygulanan grup ile uygulanmayan grup arasında anlamlı bir fark yaratıp yaratmadığını tespit etmek için sayısal verilerden yararlanılmıştır. Dolayısıyla araştırmanın bu aşamasında nicel verilerden yararlanılmıştır. Nicel araştırma yöntemleri çerçevesi ise nedensel karşılaştırılmalı araştırma deseni olarak belirlenmiştir. Çünkü nedensel karşılaştırılmalı araştırma deseni, bu araştırmadaki gibi iki veya daha fazla grup ile yapılan çalışmalarda gruplar arasındaki farkları tespit etmek için kullanılmaktadır. “Nicel araştırma, değişkenler arasındaki ilişkileri doğrular, tanımlar; değişkenler manipüle edildiğinde değişimleri inceler” (Usta, 2012, s. 149). Bu çalışmada da elde edilen nicel veriler arasındaki ilişki ve farklar incelenerek bulgularda sunulmuştur.

Araştırmanın ikinci aşamasında ise nitel verilerden yararlanılmıştır. Deney grubunu oluşturan öğrenciler ile odak grup görüşmesi yapılmış ve görüşleri alınmıştır. Bu görüşmeden elde edilen veriler kodlanmış ve temalar halinde aktarılmıştır. Aynı zamanda araştırmacı tarafından her uygulama sonrasında yazılan “Araştırmacı Günlüğüm” isimli günlük verileri de araştırma sürecine dâhil edilip bu verilerden yararlanılmıştır.

“Nitel araştırmada araştırmacı iki veya daha fazla grup arasındaki farklılıkları ve farklılıkların boyutlarını ölçmeye çalışır veya bireylerde zamanla meydana gelen değişiklikleri ölçer. Nitel araştırmada araştırmacılar grupları karşılaştırmaz, değişkenleri ilişkilendirmez bunun yerine araştırmacı bir grubun veya bireyin görüşlerini derinlemesine anlamaya çalışır” (Creswell, 2017, s. 173). Dolayısıyla nicel araştırmadaki gibi grupların ön test ve son test puanları arasında karşılaştırmaya gidilmesinden önce görüşlerinin alındığı ve araştırmacının uygulamaya yönelik görüşlerinin de çalışmaya dahil edildiği bu bölüm nitel araştırma verilerini oluşturmuştur. Çünkü Yıldırım ve Şimşek’e (2016, s. 41) göre de “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalar” bu kapsama girmektedir.

“Nitel araştırmanın odağında insanların kendi deneyimlerine, koşullara ve yaşanan durumlara verdikleri anlam vardır. Nitel araştırmacılar kelimelerde, kelimelerden oluşan metinlerde gömülü olan anlamlar bulmaya çalışırlar. Bu nedenle nitel araştırmacılar, topladıkları verilerden anlam çıkartmaya yani kelimelerden anlamlara, anlamlardan bilgiye ulaşmaya çalışırlar” (Koca, 2017, s. 36). Böylece elde edilen veriler çalışmaya dair yüzeysel bilgileri aktarır.

2.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Nedensel karşılaştırmalı araştırma deseni kullanılan bu çalışmada hem nicel hem de nitel veri toplama araçları bir arada kullanılmıştır. Çalışmanın nicel verileri; konuşma becerisi değerlendirme formu, kişisel bilgi ve katılım formu ile elde edilirken, nitel veriler ise deney grubu öğrencileri ile yapılan odak grup görüşmesi ve araştırmacı günlüğü neticesinde elde edilmiştir.

2.2.1. Nicel Verileri Toplama Araçları

Araştırmanın nicel verilerinin toplanabilmesinde konuşma becerisi değerlendirme ölçeği ve kişisel bilgi ve katılım formu kullanılmıştır.

2.2.1.1. Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu

7 haftalık uygulama süresince A2 seviyesinde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan etkinlikler bir form ile ölçülmüştür. Bu form Günaydın'ın (2020) doktora tezi için hazırladığı "Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu" dur. Bu formun oluşturulması şu şekilde olmuştur: "Alanyazın taraması neticesinde 30 maddeden oluşan bir taslak gözlem formu geliştirilmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında çalışan üç alan uzmanının görüşleri doğrultusunda 17 maddede düzenleme ve düzeltmeler yapılmış, 13 maddenin ise formdan çıkarılmasına karar verilmiştir" (s. 101). Konuşma becerisi değerlendirme formu ile deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test uygulamaları araştırmacı dahilinde ayrıca Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi alanında asgari 5 yıl tecrübeye sahip iki öğretim elemanı tarafından da ayrı ayrı puanlanmış ve elde edilen sonuçların aritmetik ortalaması alınarak son verilere ulaşılmıştır.

2.2.1.2. Kişisel Bilgi ve Katılım Formu

Bu form araştırma sürecine dahil olacak öğrencilerin demografik bilgilerine ulaşmak için hazırlanmış ve çalışmanın en başında uygulanmıştır. Bu formda öğrencilerin adı soyadı, cinsiyeti, yaşı, ülkesi, ana dili ve bilinen yabancı dil sayısı hakkında bilgiler tespit edilmiştir. Ancak çalışma içerisinde ve puanlama sürecinde öğrencilerin isimleri gizli tutulmuştur. Tarafsız bir puanlama yapılabilmesi için ses kayıtlarında da öğrencilerin isimlerine yer verilmemiştir.

2.2.2. Nitel Verileri Toplama Araçları

Araştırmanın nitel verilerini oluşturmak için odak grup görüşmesi, ses kayıtları ve araştırmacı günlüğü kullanılmıştır.

2.2.2.1. Odak Grup Görüşmesi

Bu çalışmanın sonunda deney grubu öğrencileriyle sınıf dışında uygulanmak için hazırlanan öğretim programındaki konuşma etkinliklerine ilişkin bir odak grup görüşmesi yapılmıştır.

Odak grup görüşmelerinde yapılan araştırma ile ilgili katılımcıların fikirleri alınır. Bunu yapmak için tüm katılımcıların birbirini tam olarak duyabildiği bir ortam yaratılır. Katılımcıların fikirlerini belirtirken aynı zamanda diğerlerinin fikirlerini de duyup bunun üzerine de fikirlerini belirttikleri bir görüşmedir. Burada öğrenciler arasında bir tartışma yaratma veya haklı haksız seçme durumu yoktur. Katılımcıların birbirlerinin fikirlerine katılabileceği gibi katılmamakta da özgürdürler. Daha çok uygulamaya yönelik fikirlerin paylaşıldığı sosyal bir ortamdır. Ortadaki konu tüm hatlarıyla katılımcılar tarafından yüzeysel olarak ele alınır. “Bu anlamda nitel araştırmaların genel özelliğine uygun olarak odak grup görüşmelerinde de katılımcıların sahip oldukları bilgi, deneyim, duygu, algı, düşünce ve tutumlar önemlidir. Önemli olan genellemelere gidecek bilgilere ulaşmak değil, katılımcıların görüşlerinin ve bakış açılarının betimlenmesidir” (Çokluk, Yılmaz ve Oğuz, 2011, s. 98). Bu nedenle odak grup görüşmesinde hazırlanan sorularda detaylara inilmemesine ancak konuyu tüm yönleriyle ele almasına dikkat edilmiştir.

Çalışmanın bu bölümünde yapılan tanımlara uygun olarak deney grubunda yer alan ve benzer özelliklere sahip 11 öğrenci arasından basit rastgele yöntem ile numaralandırılıp çekiliş yapılarak seçilen 6 öğrenci geniş bir etkinlik alanında toplanmıştır. Tüm öğrenciler birbirlerini iyi duyabilecekleri şekilde daire oluşturarak oturmuşlardır. Uygulamanın işleyişi, etkinlikler ve etkinlik için seçilen mekânlar gibi konularda fikirlerini açıklamışlardır.

2.2.2.2. Ses Kayıtları

Araştırmada deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test ve son test çalışmaları değerlendirilmek üzere ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Kayıt esnasında sonuçların tarafsızlığı için özellikle öğrencilerden isimlerini söylememeleri istenmiştir. Değerlendirme aşamasında öğrenciler numaralandırılarak sıralanmıştır. Akabinde alanında uzman asgari 5 yıl bu alanda çalışmış 2 uzman ve araştırmacının kendisi ile toplamda üç öğretici tarafından ses kayıtları dinlenerek puan verilmiştir.

2.2.2.3. Araştırmacı Günlüğü

Araştırmacı, araştırmanın başlangıcından itibaren sonuna kadar sürdürdüğü bir günlük tutar. Bu günlükte araştırmanın süreci, süreç boyunca yaşanan sorunlar, değiştirilmesi gereken noktalar, araştırmacının izlenimleri ve çıkarımları gibi konulara yer verilir. “Araştırmacı günlüğü, gözlemlenen ve duyulan şeyler hakkındaki düşüncelere ilişkin gözlemci notlarından ve hatırlatıcı notlardan daha fazlasıdır ve araştırma boyunca araştırmacının davranışları ve hislerinin kaydedildiği öz yaşam öyküsel notların toplandığı bir yerdir” (Glesne, 2012, s. 104). Araştırmacı günlüklerinde belirli ölçütler veya zorunluluklar bulunmamaktadır. Araştırmacının hisleri ve tecrübeleri gibi öznel yargıları da içerebilir.

Çelik, Baykal ve Yağmur’a (2020) göre nitel araştırmaların önemli bir parçası olan araştırmacı günlüğü, araştırma sürecine dair verilerin analiz edilmesinde yardımcı bir araç niteliğindedir. Araştırma süreci boyunca düzenli notlar tutmak araştırmanın seyri için önemlidir. Araştırmacının fikirlerini toplamasına, eksikleri veya fazlalıkları fark etmesine, çalışmayı içselleştirmesine ve kendi düşüncelerini somutlaştırmasına yardımcı olur. Araştırmacı günlük sayesinde yeni fikirlerin, sorunların veya farklı yöntemlerin farkına varabilir.

Bu çalışmada araştırmacı, araştırma süresince etkinliklerin uygulanması ve bunların gözlemlenmesi aracılığıyla şahit olduğu durumların kendisinde bıraktığı izlenimleri “Araştırma Günlüğüm” adı verdiği araştırma defterine kaydetmiştir. Araştırmacı tarafından araştırma sürecinin hafta hafta Araştırma Günlüğüm isimli deftere kaydedebilmesi araştırmanın değerlendirilmesinde avantajlar sağlamıştır. Uygulamaların düzenli bir şekilde kontrol edilmesi, oluşan problemlerin çözüme ulaştırılmasında zorluk çekilmemesi ve sürecin araştırmacıya katkıları gibi olumlu somut veriler oluşmasını sağlamıştır. Ayrıca elde edilen verilerin desteklenmesini sağlayan bu günlük, araştırmacının kendini geliştirmesinde de büyük bir rol oynamıştır.

Araştırma Günlüğüm isimli defterin yazımında genellikle öznel cümlelerin yer aldığı hikâyecî bir anlatım sergilenmiştir. Bu günlükte hem nesnel hem de öznel notlar yer almaktadır. Daha çok uygulamaların öncesi ve sonrası arasında karşılaştırma yapan, sorgulayıcı bir tavır takınılmıştır. Araştırma süreci tamamlandığında ise toplam 8 sayfalık Araştırmacı Günlüğüm isimli günlük

oluşmuştur. Bu günlük araştırmada önemli bir başvuru ve veri kaynağı olarak yerini almıştır.

2.3. DENEYSEL SÜREÇ

Bu araştırmada iletişimsel yöntem dikkate alınarak hazırlanan konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı etkinliklerin kullanılabilirliğini ve A2 seviyesindeki öğrencilere uygulanabilirliğini tespit etmek amacıyla İbn Haldun Üniversitesinin Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinin A2 seviyesine uygun 2 sınıfta eğitim öğrenim gören 30 yabancı uyruklu öğrenci ile çalışılmıştır. Deney ve kontrol grubu için öğrencilerin belirlenmesinde gönüllülük esasına dayanılmış ve yalnızca çalışmaya katılmayı kabul eden 30 öğrenci belirlenmiştir. Öğrencilerin demografik bilgilerini toplayabilmek için kişisel bilgi ve katılım formu oluşturulmuştur. Ancak öğrencilerin isimleri çalışmanın hiçbir aşamasında yayımlanmamış, gizli tutulmuştur. Oluşturulan sınıflardan biri deney grubu olarak biri ise kontrol grubu olarak araştırılmıştır.

Uygulama mevcut ders sürecine bütünleşmiş bir şekilde 7 hafta boyunca devam etmiştir. Çalışma grubunun oluşturulmasında en az A1 seviyesinde Türkçe yeterliliğe sahip olan ve A2 seviyesine geçmeye hak kazanmış yabancı uyruklu öğrenciler olması esas alınmıştır. Dolayısıyla da temel seviyede yer alan A2 seviyesi ile uygulama yapılması tercih edilmiştir. A1 seviyesinde birinci haftadan itibaren konuşma etkinliklerinin uygulanmasının zorluğu ve etkinliklerin çeşitlilik açısından sınırlı kalabilmesi göz önüne alınarak A1 seviyesini tamamlamış ve A2 seviyesinde eğitime başlamış öğrencilerle çalışması kararlaştırılmıştır.

Uygulamada deney grubunu oluşturan öğrenciler ile her hafta dersten sonra belirlenen etkinlik mekânında 1 ders veya 2 ders saati kadar uygulama yapılmıştır. Kontrol grubu ile sadece ön test ve son test uygulaması yapılmış ve diğer haftalarda hiçbir etkinliğe dâhil olmadan A2 seviyesindeki öğrenimlerine devam etmişlerdir. Hazırlanan haftalık etkinlikler 7 haftalık bir sınıf dışı öğretim programı oluşturmaktadır. Programın uygulaması araştırmacının kendisi tarafından yürütülmüştür. Çalışmanın ders programını takip edecek şekilde haftalık olarak uygulanması planlanmıştır. Fakat 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye’de yaşanan ve 10

ili etkileyen deprem felaketinden dolayı 3. ve 4. uygulama arasında 1 hafta ara verilmiştir.

Uygulamanın öncesinde araştırmacı tarafından Yeni İstanbul Uluslararası Öğrenciler için Ders Kitabı konuşma konuları ve Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metnindeki dil yeterlikleri esas alınarak, Türkiye Maarif Vakfının (2020) hazırlamış olduğu Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programında belirtilen kazanımlar temel alınarak haftalık konuşma etkinlikleri oluşturulmuştur. Ayrıca etkinliklerin hazırlanmasında iletişimsel yöntemden faydalanılmıştır. Oluşturulan etkinliklerde sırasıyla uygulama haftası, konu, mekân, süre, materyaller, öğretim strateji yöntem ve teknikleri, konuşma yöntem ve teknikleri ve son olarak da kazanımlar belirlenerek açıklanmıştır. Buna göre hazırlanan ilk etkinlik 1. haftada ön test olarak ve 7. haftada son test olarak kullanılmıştır. Tablo 1’de ön test ve son testte uygulanmak üzere hazırlanan etkinlik gösterilmiştir. Hazırlanan diğer etkinlikler ise Ek 2’de sunulmuştur.

Tablo 1: Ön Test ve Son Test İçin Hazırlanan Etkinlik

Hafta: 1	
Konu:	Güzel bir işi ve hayatı olan ama mutlu olmayan bir arkadaşınızın problemini çözmeye çalışınız ve ona mutlu olması için tavsiyeler veriniz (Emir kipini kullanmaya dikkat ediniz).
Mekân:	Etkinlik alanı.
Süre:	36 dakika (Her öğrenciye 3 dakika verildi).
Materyaller:	Ses kayıt cihazı, öğrencilere verilmek üzere talimatların yazılı olduğu kartlar.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğrenciler çoğunlukla soru – cevap tekniğini kullanmışlardır. Çünkü öğrenci partnerine sorular yönelterek durumu ve problemi anlamaya çalışır. Bunun neticesinde partnerine ikna edici veya problemi çözmeye yönelik cevaplar verir. Her iki öğrencide soru cevap şeklinde diyalogu devam ettirir.

Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Öğrenciler kendi fikirlerini ses tonunu ve beden dilini güçlü bir şekilde kullanarak karşısındaki öğrenciyi ikna etmeye çalışır. Dolayısıyla öğrenciler bu etkinlikte ikna ederek konuşma tekniği kullanmışlardır.
Kazanımlar:	Öğrencilerin soru sorma kabiliyetinin gelişmesi, konuyla alakalı tecrübelerin aktarılabilmesi, konuyla ilgili ileriye dönük tavsiyelerin verilebilmesi ve bu süreçte öğrencilerin kelime hazinesinin genişletilmesi sağlanır. Sonuç itibarıyla öğrenciler kısa ve çok karmaşık olmayan, başkalarının problemlerini aktaran konuşmaları anlayabilir. Kendi hayatından tecrübelerini aktarabilir ve başkası için geleceğe yönelik konuşmalar yapabilir.

Tablo 3’te hazırlanan etkinlik hem deney grubuna hem de kontrol grubuna ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Aynı zamanda deney grubunun da 1. hafta uygulaması olarak da kullanılmıştır. Etkinliğin hazırlanmasında özellikle neden sonuç ilişkisi barındırmasına ve ölçülebilir olmasına dikkat edilmiştir. Bu etkinliğin puanlanmasında Yusuf Günaydın’ın (2020) doktora çalışmasında yer alan ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerilerini değerlendirmek amacıyla hazırlanan konuşma becerisini değerlendirme formunun kriterleri aynı zamanda çalışmada puanlama yapacak uzmanlar tarafından incelenerek A2 seviyesinden itibaren tüm seviyelere uygulanabilir bulunduğundan bu çalışmada, ön test ve son test sonuçlarını hesaplamak için Günaydın’ın (2020) ölçeği kullanılmıştır. Tablo 2’de ölçeğe yer verilmiştir.

Tablo 2. Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu

KONUŞMA BECERİSİ DEĞERLENDİRME FORMU		PUAN					
Ölçütler		0	1	2	3	4	5
1.	Konuşmaya uygun ifadelerle başlıyor.						
2.	Akıcı biçimde konuşuyor.						
3.	Kelimeleri doğru telaffuz ediyor.						

4.	Düşüncelerini açık bir şekilde ifade ediyor.						
5.	Konuşmasında neden-sonuç ilişkileri kuruyor.						
6.	Konuşmasında tekrarlar görülüyor.						
7.	Konuşurken gereksiz sesler (eee, ııı vb.) çıkarmıyor.						
8.	Konuşmasında konuyu dağıtmıyor.						
9.	İşitilebilir bir ses ile konuşuyor.						
10.	Ses tonunu, konuşmanın içeriğine göre doğru ayarlıyor.						
11.	Konuşurken heyecanını kontrol edebiliyor.						
12.	Konuşurken nefesini doğru ayarlıyor.						
13.	Kelimeleri, bağlama dikkat ederek doğru kullanıyor.						
14.	Bilgileri sıraya koyarak anlatıyor.						
15.	Duraklasa da konuşmasını tamamlıyor.						
16.	Konuşmasında eksik ya da yanlış cümleler kurmuyor.						
17.	Konuşmasını uygun bir şekilde bitiriyor.						

Tablo 2'ye göre konuşma becerisi değerlendirme formu genel olarak konuşmacının yetilerini, konuşmanın bağlama ve konuşma içeriğine uygunluğunu test etmektedir.

2.3.1. Çalışma Grubu

Çalışmaya katılacak deney ve kontrol grubu öğrencilerine uygulama başlamadan önce hazırlanan kişisel bilgi ve katılım formları doldurtulmuştur. Araştırma etiği ve çalışmanın kanıtlanabilirliği için öğrencilerin demografik bilgileri toplanmıştır. Uygulamada öğrencilerin demografik bilgilerinin etkisi üzerine bir inceleme yapılması gerekli görülmemiştir. Tablo 3'te konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı etkinliklerin uygulandığı 15 öğrencinin yer aldığı deney grubunun demografik özellikleri gösterilmiştir:

Tablo 3. Deney Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Öğrenci	Cinsiyet	Yaş	Ana Dil	Eğitim Durumu	Konuşabildiği Yabancı Dil Sayısı
1.Öğrenci	Erkek	24	Arapça	Lisans	1
2.Öğrenci	Kadın	43	Arapça	Lisans	1
3.Öğrenci	Kadın	37	Arapça	Lisans	2
4.Öğrenci	Kadın	26	Özbekçe	Lise	0
5.Öğrenci	Kadın	26	Özbekçe	Lise	3
6.Öğrenci	Erkek	16	İngilizce	Lise	2
7.Öğrenci	Kadın	29	Arapça	Yüksek Lisans	2
8.Öğrenci	Erkek	23	Hintçe	Yüksek Lisans	4
9.Öğrenci	Kadın	40	Arapça	Lisans	3
10.Öğrenci	Kadın	19	Arapça	Lise	2
11.Öğrenci	Kadın	30	Arapça	Yüksek Lisans	3
12.Öğrenci	Kadın	26	Arapça	Lisans	2
13.Öğrenci	Kadın	18	Arapça	Lise	2
14.Öğrenci	Kadın	26	Arapça	Lisans	2
15.Öğrenci	Kadın	24	Arapça	Lisans	2

Tablo 3'e göre 15 öğrencinin 3'ü erkek, 12'si kadın olduğu görülmektedir. 15 öğrenciden 5'i lise, 7'si lisans ve 3'ü ise yüksek lisans düzeyinde öğrenim görmüş veya görmektedir.

Tablo 4'te ise konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı ön test ve son test etkinliklerinin uygulandığı, 15 öğrencinin yer aldığı kontrol grubunun demografik özellikleri gösterilmiştir:

Tablo 4. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Demografik Özellikleri

Öğrenci	Cinsiyet	Yaş	Ana Dil	Eğitim Durumu	Konuşabildiği Yabancı Dil Sayısı
1.Öğrenci	Kadın	32	Arapça	Lisans	2
2.Öğrenci	Erkek	39	Arapça	Yüksek Lisans	2
3.Öğrenci	Erkek	26	Arapça	Lisans	2
4.Öğrenci	Kadın	30	Özbekçe	Lise	2
5.Öğrenci	Kadın	26	Arapça	Lisans	3
6.Öğrenci	Kadın	33	Arapça	Yüksek Lisans	3
7.Öğrenci	Erkek	18	Arapça	Lise	2
8.Öğrenci	Kadın	25	Arapça	Yüksek Lisans	3
9.Öğrenci	Kadın	26	Arapça	Lisans	3
10.Öğrenci	Kadın	19	Arapça	Lise	2
11.Öğrenci	Kadın	23	Arapça	Lise	3
12.Öğrenci	Kadın	29	Arapça	Lisans	2
13.Öğrenci	Erkek	27	Arapça	Lisans	2
14.Öğrenci	Kadın	31	Arapça	Lisans	2
15.Öğrenci	Erkek	36	Arapça	Yüksek Lisans	2

Tablo 4'e göre 15 öğrencinin 5'i erkek, 10'u kadın olduğu görülmektedir. 15 öğrenciden 4'ü lise, 7'si lisans ve 4'ü ise yüksek lisans düzeyinde öğrenim görmüş veya görmektedir.

2.3.2. Çalışma Takvimi

Bu araştırmada hazırlanan konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı etkinlikler 7 hafta uygulanacağından dolayı bir çalışma takvimi oluşturulmasına gerek vardır.

“Nitel araştırmalarda verilen doğru bir Şekilde elde edilmesi ve buna uygun bir analiz süreci için bir planlanma gerekmektedir. Bu planlamada neyin, nerede, ne zaman yapılması gerektiğiyle ilgili araştırmacıya kolaylık sağlamaktadır” (Gün, 2015, s. 86). Böylelikle uygulama verilerinin doğru bir Şekilde toplanabilmesi hedeflenmiştir.

Tablo 5. Çalışma Takvimi

Çalışma Takvimi	Uygulama	Uygulama Sresi
30.01.2023	Deney Grubu n Test	2 Ders Saati
31.01.2023	Kontrol Grubu n Test	2 Ders Saati
13.02.2023	1. Uygulama	1 Ders Saati
20.02.2023	2. Uygulama	1 Ders Saati
27.02.2023	3. Uygulama	1 Ders Saati
02.03.2023	4. Uygulama	1 Ders Saati
06.03.2023	5. Uygulama	2 Ders Saati
13.03.2023	6. Uygulama	2 Ders Saati
15.03.2023	Deney Grubu Son Test	2 Ders Saati
16.03.2023	Kontrol Grubu Son Test	2 Ders Saati

Tablo 5’te birinci ve sonuncu sınıf dışı etkinlik, ön test ve son test için kullanılmıştır. Tabloda gösterildiği üzere yaşanan deprem felaketinden dolayı uygulamaya bir hafta ara verilmiş ve depremden sonraki hafta devam edilmiştir. Diğer haftalarda uygulanan sınıf dışı konuşma etkinlikleri, Avrupa Dilleri Ortak ereve Metninde yer alan haftalık kazanımlara göre hazırlanmıştır.

2.4. VERİLERİN ANALİZİ

2.4.1. Nicel Verilerin Analizi

Hazırlanan çalışma 7 hafta boyunca öğrencilere uygulanmıştır. Çalışmada yer alan deney ve kontrol grubu öğrencilerine çalışmanın öncesinde ön test, sonrasında ise son test uygulanmıştır. Testlerin sonuçları Konuşma Berisi Değerlendirme Formu ile ölçülmüştür. Bu ölçümler hem araştırmacının kendisi hem de Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında asgari 5 yıl tecrübeye sahip 3 uzman tarafından yapılmıştır. Ölçümler sonucunda elde edilen puanların aritmetik ortalaması alınarak son veriler elde edilmiştir.

Araştırmada deney ve kontrol gruplarını oluşturan öğrencilerin ön test ve son test sonuçlarından el edilen nicel verilerin analizinde Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri uygulanmıştır. Bu testlerden elde edilen veriler, parametrik testlerin varsayımlarını karşılamadığından dolayı deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığının anlaşılabilmesi için Mann-Whitney U Testi uygulanmıştır. Bu test neticesinde deney ve kontrol gruplarının konuşma becerisi gelişimlerinde anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiş ve elde edilen puanlar arasındaki anlamlılığı test edebilmek içinse Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi uygulanmıştır. Böylelikle araştırmanın nicel verileri elde edilmiştir.

2.4.2. Nitel Verilerin Analizi

Çalışmanın nitel verilerinin elde edilmesinde odak grup görüşmesi, ses kayıtları ve araştırmacının oluşturduğu günlük verilerinden yararlanılmıştır. Elde edilen bu verilerin analiz edilebilmesinde, içerik analizi kullanılmıştır. Çünkü içerik analizi, belirli kodlar ile uzun ve karmaşık metinlerin sistemli bir şekilde sınıflandırılmasını temel alır. “İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri, belirli kavram ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, 242). Bu doğrultuda ses kayıtları ve odak grup görüşmesi verileri, içerik analizi yöntemiyle aktarıldıktan sonra araştırmacı günlüğü ile yorumlanmıştır.

2.5. ARAŞTIRMA GEÇERLİK VE GÜVENİRLİĞİ

Bu çalışmada, geçerlik ve güvenilirliği sağlayabilmek için farklı yöntem ve stratejilere başvurulmuştur. Araştırmada hem nicel hem de nitel verilerden faydalanılmıştır. Çalışmanın nicel verilerinin geçerlik ve güvenilirliği belirli parametrelerle sağlanmıştır. Bunun için rakamsal verilerden faydalanılmıştır. Araştırmacının kişisel fikir ve görüşlerinden bağımsız bir şekilde testler uygulanmıştır. Elde edilen rakamsal veriler üzerine başka bir yorum eklenmeksizin sunulmuştur. Deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test başarı puanlarının hesaplamasında araştırmacı dahil olmak üzere aynı alanda asgari 5 yıl tecrübeye sahip 3 uzmanın görüşünden faydalanılmıştır. Odak grup görüşmesi için hazırlanan sorularda uzman görüşünden geçirilmiştir. Fakat geçerlik ve güvenilirlik kavramları daha çok nicel araştırmalarda kullanılan bir kavram olduğundan nitel araştırmalarda farklı kavramlar kullanılabilir. Dolayısıyla nitel araştırmalarda daha çok inandırıcılıktan bahsetmek mümkündür.

Bu araştırmadan elde edilen nitel verilerinin inandırıcılığını sağlayabilmek amacıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında asgari 5 yıl tecrübeye sahip 3 uzmanın, hazırlanan ön test ve son test etkinliklerinin A2 seviyesi 30 öğrenciye uygunluğunu ve kullanılabilirliğini tespit etmek amacıyla görüşüne başvurulmuştur.

Bu kapsamda uzman ve öğrenenlerle uygulama yapılabilmesi için İbn Haldun Üniversitesi, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezinden “Uzman Görüşü Alma ve Uygulama Yapma” izni alınmıştır. “Uzman Görüşü Alma ve Uygulama Yapma” iznine ek 4’ten ulaşılabilir. Uzman görüşü alınmadan ve uygulama yapılmadan önce katılımcıların demografik bilgileri alınmıştır. Ancak katılımcıların kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı ile ilgili bilgi verilmiştir. Uygulamaya katılacak öğrencilerin seçilmesi konusunda gönüllülük esas alınmıştır. Katılmak isteyen öğrencilerim hem demografik bilgilerini alabilmek hem de katılım sağlayıp sağlamayacaklarını anlayabilmek için bir “Kişisel Bilgi ve Katılım Formu” hazırlanmıştır. Bu form ek 3’te sunulmuştur. Ayrıca öğrencilerin araştırma süreci hakkındaki görüşlerine ulaşabilmek için odak grup görüşmesi yapılmıştır. Elde edilen veriler temalara ayrıştırılarak tablolar halinde sunulmuştur. Katılımcıların odak grup görüşmesine katılıp katılmayacağını tespit edebilmek için “Odak Grup Görüşmesi Katılım Formu” düzenlenmiştir. Bu form ek 6’da sunulmuştur. Son

olarak haftalık olarak öğrencilerin ve etkinliklerin durumunu takip edebilmek ve geliştirebilmek için düzenli bir şekilde araştırmacı günlüğü tutulmuştur ve etkinlikler esnasında ses kayıtları alınmıştır. Elde edilen verilerde araştırmacının kişisel görüşlerine yer verilmektedir. “Farklı yöntemlerle (görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi) elde edilen verilerin birbirlerini teyit etmesi amacıyla kullanılması, ulaşılan sonuçların geçerliğini ve güvenilirliğini artırır” (Yıldırım ve şimşek, 2011, s. 267). Bu nedenle araştırmacı günlüğünden elde edilen veriler doğrudan araştırmada kullanılmamış, nitel verilerin yorumlanması esnasında kullanılmıştır. Araştırma süresince kullanılan tüm dokümanların ve formların etik bir şekilde kullanılabilmesi için de ek 5’te sunulan “Etik Kurul İzni” alınmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

3.1. ARAŞTIRMANIN NİCEL BULGULARI VE YORUM

Bu bölümde, araştırmanın alt amaçları doğrultusunda elde edilen nicel veriler incelenmiştir. Araştırmaya katılan deney ve kontrol gruplarının ön test başarı puanları arasındaki fark karşılaştırılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin dağılımının normal dağılımdan farklı olup olmadığını tespit edebilmek üzere Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testi yapılmıştır. Bu testlerden elde edilen sonuçlar tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Başarı Puanlarının Karşılaştırılması

Değerler	Deney Grubu Ön Test	Deney Grubu Son Test	Kontrol Grubu Ön Test	Kontrol Grubu Ön Test
N	15	15	15	15
Normal \bar{x}	37,67	54,13	32,13	34,07
Parametreler SS	16,408	14,942	16,392	16,818
P (Kolmogorov -Smirnov)	,087	,200	,200	,200
P (Shapiro - Wilk)	,469	,110	,420	,285

Tablo 6’da araştırmaya katılan deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test başarı puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığı test edilmiştir. Bu test sonucunda olması gereken parametrik testlerin varsayımlarını karşılamadığı görülmektedir.

Evrenden elde edilen verilerin normal dağılım olup olmadığına karar verilebilmesi için bu verilerin büyük dağılım olarak nitelendirilebilecek potansiyel taşıması ve parametrik testlerin varsayımlarını karşılaması gerektiği belirtilmektedir. Parametrik testlerin varsayımları; veri dağılımının normal, varyansların homojenliği, verilerin tek bir yönde ağırlık kazanmaması ve belirgin aralıklara sahip olmasıdır (Field, 2009). Araştırma sürecinde uygulamalardan elde edilen verilerin dağılımının normal dağılımlardan farklı olup olmadığının belirlenmesi amacıyla yapılan Shapiro-Wilk ile Kolmogorov-Smirnov testlerinin sonuçlarına bakıldığında sonuçlar parametrik dağılım göstermiş görünmekle birlikte dağılımın normal dağılımlardan aşırı sapma göstermediğini iddia edebilmek için araştırma büyüklüğünün $n \geq 30$ olması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2018). Buradan hareketle non-parametrik testlerin, elde edilen nicel verileri analiz etmek üzere kullanılmasının daha uygun olduğuna karar verilmiştir. Deney sürecinde iki değişken arasındaki anlamlılığı test etmek için Mann-Whitney-U Testi, deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanları arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için Wilcoxon Testi kullanılmıştır.

Tablo 7. Deney ve Kontrol Gruplarının Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelemesi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	Z	P
Deney Grubu	15	16,80	252,00	93,000	-,810	,418
Kontrol Grubu	15	14,20	213,00			

Tablo 7’de deney grubunun sıralamalar ortalaması 16,80 kontrol grubunun ise 14,20’dir. U değeri 93,000 Z değeri ise -,810 olup deney ve kontrol gruplarının konuşma becerisinin gelişimine yönelik ön test puanları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Elde edilen bulgudan hareketle ön test puanları ortalaması bakımından deney ve kontrol gruplarının istatistik olarak denk gruplar olduğu söylenebilir. Araştırma gruplarının başlangıçta birbirine yakın seviyede gruplar olması uygulanacak sınıf dışı konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin faydalı olup olmadığı noktasında daha gerçekçi bilgilere ulaşılmasını sağlayabilecektir.

Tablo 8. Deney ve Kontrol Gruplarının Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Son Test Ortalama Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelemesi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	Z	P
Deney Grubu	15	20,40	306,00	39,000	-3,051	,002
Kontrol Grubu	15	10,60	159,00			

Tablo 8’de deney grubunun sıralamalar ortalaması 20,40; kontrol grubunun ise 10,60’tır. U değeri 39,000, Z değeri ise -3,051 olup deney ve kontrol gruplarının konuşma becerisinin gelişimine yönelik son-test puanları arasında konuşma becerisinin gelişimine yönelik son test puanları bakımından yüksek seviyede anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p < ,002$). Elde edilen puanlar bakımından başarı puanının yükselmesinin konuşma becerisinin olumlu yönde gelişimi anlamına geldiği düşünüldüğünde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan sınıf dışı öğretim tasarımı sürecinin deney grubu lehine anlamlı değişiklik meydana getirdiği söylenebilir.

Araştırma süresince deney ve kontrol gruplarından konuşma becerisinin gelişimine yönelik elde edilen ön test ve son test puanları arasındaki anlamlılığı test edebilmek için Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi kullanılmıştır. Elde edilen veriler tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Deney Grubunun Konuşma Becerisine Yönelik Ön Test ve Son Test Verileri Genel Ortalamasının Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	Z	P
Negatif Değerler	0	,00	,00	-3,417	,001
Pozitif Değerler	15	8,00	120,00		
Eşit Değerler	0				
Toplam	15				

Tablo 9’da deney grubundaki katılımcılarının, etkinliklerin uygulama süreci öncesi ve sonrası konuşma becerisine yönelik ön test ve son test puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları sunulmuştur. Tespit edilen analiz sonuçları deney grubu katılımcılarının konuşma becerisine yönelik puanlarının başlangıçtaki ve deney sonrasındaki puanları arasında anlamlı bir farkın olduğunu işaret etmektedir ($z=-3,417$, $p<,05$). Fark puanlarının sıra toplamları dikkate alındığında tespit edilen bu farkın pozitif sıralar; yani son test puanı lehinde olduğu görülmektedir. Konuşma becerisine yönelik puanlarının yüksek olmasının konuşma becerisinin pozitif yönde gelişmesine işaret ettiği dikkate alındığında, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımı kullanılmak üzere hazırlanan etkinlik sürecinin deney grubundaki katılımcıların konuşma becerilerini geliştirdiği söylenebilecektir.

Tablo 10. Kontrol Grubunun Etkinlik Sürecindeki Konuşma Becerisine Yönelik Ön Test ve Son Test Verileri Genel Ortalamalarının Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	Z	P
Negatif Değerler	2	2,00	8,00	-2,079	,038
Pozitif Değerler	11	6,82	75,00		
Eşit Değerler	2				
Toplam	15				

Kontrol grubundaki katılımcıların etkinlik süreci öncesi ve sonrası konuşma becerisine yönelik ön test ve son test puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar testi sonuçları 5. tabloda verilmiştir. Analiz sonuçları kontrol grubu katılımcılarının konuşma becerisinin gelişimine yönelik puanlarının deney öncesi ve sonrası puanları arasında az da olsa anlamlı bir farkın olduğunu göstermektedir ($z=-2,079$; $p<,05$).

Araştırma süresince değişkenler arasındaki anlamlılığı test edebilmek için deney ve kontrol gruplarındaki kız ve erkek katılımcıların konuşma becerisinin gelişimindeki farklılıkları ölçebilmek için ön test puanları Mann-Whitney U testi ile incelenmiştir. Tablo 11’de deney ve kontrol grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin Mann-Whitney U testi ile incelenen ön test sonuçları gösterilmiştir.

Tablo 11. Deney Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	Z	P
Erkek	3	5,67	17,00	11,000	-1,013	,311
Kız	12	8,58	103,00			

Tablo 11’de deney grubundaki kız öğrencilerin sıralamalar ortalaması 8,58 erkek öğrencilerin 5,67dir. U değeri 11,000 Z değeri ise -1,013, $p>,05$ olup deney grubundaki kız ve erkek katılımcıların konuşma becerisinin gelişimine yönelik ön-test puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Deney grubunda yer alan kız ve erkek öğrencilerin konuşma becerilerinin gelişimine yönelik yapılan son test puanları arasındaki anlamlılığı ölçebilmek için kullanılan Mann-Whitney U Testinin sonuçları tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Deney Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Son Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	Z	P
Erkek	3	5	15,00	9,000	-1,303	,193
Kız	12	8,75	105,00			

Tablo 12’de deney grubundaki kız öğrencilerin sıralamalar ortalaması 8,75 erkek öğrencilerin 5,00’tir. U değeri 9,000 Z değeri ise -1,303, $p > ,05$ olup deney grubundaki kız ve erkek katılımcıların konuşma becerisinin gelişimine yönelik son-test puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 13. Kontrol Grubundaki Kız ve Erkek Katılımcıların Konuşma Becerisinin Gelişimine Yönelik Ön Test Son Test Puanlarına Ait Verilerin Mann-Whitney U Testi ile İncelenmesi

	N	Sıralamalar Ortalaması	Sıralamalar Toplamı	U	Z	P
Erkek	5	9,20	46,00	19,000	-,736	,462
Kız	10	7,40	74,00			

Tablo 13'te kontrol grubundaki kız öğrencilerin sıralamalar ortalaması 7,40 ve erkek öğrencilerin sıralamalar ortalaması 9,20'dir. U değeri 19,000 Z değeri ise -,736 $p>,05$ olup kontrol grubundaki kız ve erkek katılımcıların konuşma becerisinin gelişimine yönelik ön test son test puanları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

3.2. ARAŞTIRMANIN NİTEL BULGULARI VE YORUM

Araştırmanın nitel verilerini elde edebilmek için odak grup görüşmesinden faydalanılmıştır. “Odak grup (focus group) genellikle bazı ortak özelliklere sahip 4-12 katılımcıyla ve bir moderatörle gerçekleştirilen, katılımcıların gerçek düşüncelerini saklama gereği duymayacağı çok sesli bir ortam yaratılarak veri toplamayı amaçlayan bir tekniktir” (Gülcan, 2021, s. 97). Odak grup görüşmesinden elde edilen veriler ise içerik analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Çilingir’e (2017) göre içerik analizi yönteminin hedefinde niceliksel verilere ulaşmak vardır. Bunun içinde araştırmanın problemini tanımlama, örneklemini belirleme, kategorileri ve kodlamaları oluşturma gibi takip edilmesi gereken safhalar vardır.

Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı etkinliklerin 7 haftalık uygulaması sonunda etkinliklerin uygulandığı deney grubu öğrencileri ile bir görüşme yapılmış ve bu görüşmeden elde edilen veriler içerik analizi yolu ile kodlanmıştır. Kodlanan veriler “Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Fonksiyonelliği”, “Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Tutum”, “Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Zorlukları” ve “Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Genel Görüş” temaları altında verilmiştir.

Morgan’a (1997, s. 5-7) göre odak grup görüşmelerinde seçilen grubun homojen olması, grubun 6 ile 12 arasında katılıma sahip olması ve en az 3 farklı gruba çalışılması şeklinde kıstaslar mevcuttur.

Bu nedenle deney grubunu oluşturan, aynı ana dili konuşan ve yakın yaşlarda bulunan benzer 11 öğrenci belirlenmiştir. Bu öğrenciler numaralandırılmıştır. Basit rastgele yöntem kullanılarak öğrenciler arasında her grup için tekrar tekrar çekiliş yapılmış ve Morgan’ın da tanımında yola çıkarak 6 kişilik gruplar oluşturulmuştur.

Odak grup görüşmesinde kullanılmak üzere yarı yapılandırılmış yöntem ile araştırmacı tarafından hazırlanan sorular, alanında asgari 5 yıllık tecrübeye sahip 3 uzman tarafından uygun kabul edilmiş ve kullanılmaya hazır bulunmuştur. Sınıf dışı öğretim tasarımının fonksiyonelliğine ait analizler tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Fonksiyonellik Alt Temasının Bulguları

Görüşme Sorusu ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımının size neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?		Fonksiyonellik
Ö7. Bahçede ve kafede ders yapmak çok güzel.	Farklı mekân	Fonksiyonellik
Ö1. Bence daha rahat konuştum çünkü bu sadece konuşmak için pratik.	Rahatlık	Fonksiyonellik
Ö9. Çok eğlenceli. Ben çok konuştum.	Memnuniyet	Fonksiyonellik
Ö8. Bence fayda oldu. Her zaman yapmak lazım.	Memnuniyet	Fonksiyonellik
Ö3. Ben önce çok utanıyorum. Ama şimdi çok rahat oldum.	Rahatlık	Fonksiyonellik
Ö5. Her grameri nasıl kullanıyoruz bu derste ben bildim. Her zaman gramer sonra konuşmak lazım. Çok iyi oldu.	Memnuniyet	Fonksiyonellik

Tablo 14'e göre öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmek üzere hazırlanan sınıf dışı öğretim tasarımı, fonksiyonellik alt temasında incelendiğinde daha çok öğrencilerin öz gelişimlerinde ve konuşma konusunda rahatlık kazanmalarında etkili olduğu tespit edilmiştir. "Öğrencilerin bir kısmını tanıyor olsam da başka bir mekânda bulunmalarından kaynaklı olduğunu tahmin ettiğim bir çekingenlikleri var" (Araştırma Günlüğüm, 20.02.2023).

Deney grubu öğrencilerinin, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımının uygulamasına başlamadan önce neler düşündüğünü tespit etmek üzere hazırlanan "Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygulamadan önce ne düşünüydünüz?" sorusunun yanıtları tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Tutum Alt Temasının Bulguları

Görüşme Sorusu ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygulamadan önce ne düşünüyordunuz?		Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö3. Sadece sınıfta ders yapmak güzel değil. Bence farklı mekânlar iyi olacak düşündüm.	Farklı mekân	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö2. Ben bazen sınıfta konuşmak istemiyordum. Çünkü onlar bazen bana gülüyor.	Utangaçlık	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö5. Başka yerde ders nasıl olacak? Ben biraz merak ettim.	Farklı mekân	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö4. Ben konuşuyorum ama Türkler gibi konuşmak istiyorum. Bu sebep bu kurs iyi olacak.	Beklenti	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö3. Bence faydalı olacak. Çünkü gramer tamam ama konuşmak pratik lazım.	Beklenti	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum
Ö11. Bence iyi olacak ama belki sınıfta yapmak daha iyi olacak düşündüm çünkü benim servis var. Biraz zor olacak düşündüm.	Uygunluk	Öğretim Tasarımına Karşı Tutum

Tablo 15'te sınıf dışı öğretim tasarımına karşı tutum alt temasının bulguları incelendiğinde, öğrencilerin genel olarak öğrendikleri dilbilgisi kurallarını pekiştirebilecekleri bir etkinlik hayal ettikleri tespit edilmiştir. Buna ek olarak sınıf haricinde farklı bir mekânda ders yapılması da yine öğrencilerin merak konusu olduğu tespit edilmiştir.

Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygulama esnasında öğrencilerin ne tür zorluklarla karşılaştıklarını tespit etmek amacıyla oluşturulan alt tema tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 16. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımının Zorlukları Alt Temasının Bulguları

Görüşme Sorusu ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygularken hangi zorluklarla karşılaştınız?		Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö9. Çok güzel ama bence dersten sonra biraz zor.	Zamansal	Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö7. Ders bitiyor ve ben servise biniyorum. Ama bu etkinliğe geliyorum servis gidiyor maalesef.	Zamansal	Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö1. Erkekler var ben biraz utanıyorum. Belki kadınlar ve erkekler ayrı ayrı daha iyi olur.	Utangaçlık	Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö10. Bence zor değil. Ben sevdim bu kursu.	Memnuniyet	Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö5. Bence de zor değil ama ders vaktinde yapmak daha güzel olur.	Zamansal	Öğretim Tasarımının Zorlukları
Ö8. Bence bazen dersleri böyle yapalım. O zaman daha kolay ve hareketli olacak.	Entegre edilebilirlik	Öğretim Tasarımının Zorlukları

Tablo 16’da konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımının zorlukları alt teması incelendiğinde öğrencilerin zamansal faktörlerden etkilendiği tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin genel olarak uygulamaya yönelik bir zorluk yaşamadığı da tespit edilen bulgular içerisindedir. “Öğrenciler servis saatlerinden dolayı zaman zaman etkinliklere katılmakta güçlük çekiyorlar” (AG, 02.03.2023).

Son olarak öğrencilerin, uygulama süreci boyunca düşüncelerine dair veriler tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Sınıf Dışı Öğretim Tasarımına Karşı Genel Görüş Alt Temasının Bulguları

Görüşme Sorusu ve Cevapları	Kodlamalar	Temalar
Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını karşı genel görüşleriniz nelerdir?		Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö11. Belki daha çok yapmak lazım.	Kullanılabilirlik	Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö2. Her zaman normal dersleri böyle başka mekânda yapıyoruz bence çok eğlenceli olacak.	Kullanılabilirlik	Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö6. Yani bence güzel oldu. Kesinlikle fayda var.	Faydalanma	Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö8. Biraz daha iyi gramer bilmek lazım.	Bilgisini Geliştirme	Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö4. Hangi konuda konuşuyoruz? Önceden bilmek daha faydalı olabilir. Çünkü ben bazen grameri unutuyorum.	Hazırlık	Uygulamaya Dair Genel Görüş
Ö5. Daha iyi zamanda çok güzel olacak.	Zamansal	Uygulamaya Dair Genel Görüş

Tablo 17’de yer alan sınıf dışı öğretim tasarımına karşı genel görüş alt temasının bulguları incelendiğinde genel olarak öğrencilerin uygulamadan memnun olduğu ve bu uygulamanın sınıf içinde de uygulanması yönünde taleplerinin olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin bu uygulamayı eğlenceli bulduğunu ve sınıf içinde de bu tür aktivitelere yer verilmesini istedikleri kaydedilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. SONUÇ

Araştırmanın bu aşamasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımı uygulamasının etkilerini tespit etmek amacıyla elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara dayanarak önerilere yer verilmiştir.

Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde dört temel dil becerisi esas alınmaktadır. Bu beceriler okuma, yazma, dinleme ve konuşma şeklinde belirtilmektedir. Dil öğretiminin anlamlı ve doğru bir şekilde gerçekleşebilmesi için bu becerilerin her birinin eşit derecede öğrencilere kazandırılması gerekir. Bir becerinin eksik kalması hedef dilin öğreniminde sorun yaratacaktır. Dolayısıyla yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, dört temel becerinin de öğrencilere kazandırılması noktası ortak bir gerekliliktir. Ancak her becerinin kazandırılmasında farklı yöntem ve teknikler kullanılabilir. Bu nedenle her beceri için farklı bir yol izlenebilmekte ve önem sırası takip edilebilmektedir. Becerileri sıralama noktasında farklı görüşler mevcuttur. Ancak dil öğrencilerinin hedef dildeki öncelikleri göz önüne alındığında konuşma becerisinin daha ön plana çıktığı söylenebilir. Çünkü dil bir iletişimin temel ve en hızlı bileşenlerinden biridir.

Gelişmekte olan ülkelerden biri olan Türkiye de, günümüzde eğitim ve iş olanakları gibi konularda yabancılar için cazip görünmektedir. Bu nedenle zamanla Türkçe öğrenme ihtiyacı ve talebi artış göstermiştir. Yabancıların Türkçeyi öğrenmelerinin en temel sebepleri arasında buradaki okullarda eğitim almak, çalışmak veya yaşamak gibi durumlar yer almaktadır. Dolayısıyla Türkçe eğitimi almaya başlayan öğrencilerin hızlı bir şekilde iletişim kurmak gibi talepleri doğmaktadır. Çünkü ya okul için ya da çalışmak ve yaşamak için dil öğrenme ihtiyacı duymaktadırlar. Bu nedenle dilin iletişimsel fonksiyonu noktasında daha

aceleci ve heyecanlı olabilmektedirler. Öyleyse dil becerileri arasında konuşma becerisinin daha hızlı kazanılmak istenildiği söylenebilir.

Alanyazın incelendiğinde konuşma becerisini geliştirmeye yönelik birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların birçoğunda konuşma becerisini sınıf içinde geliştirmeye yöneliktir bir hedefin belirlendiği tespit edilmiştir. Var olan yöntemlerin konuşma becerisini geliştirmekteki etkilerini tespit etmeye konsantre olunmuştur. Konuşma becerisini sınıfın dışında geliştirme noktasında ise daha çok çevrimiçi eğitimin veya web 0.2 araçlarının kullanımı şeklinde çeşitlendiği tespit edilmiştir. Fakat sınıf dışında yani farklı mekânlarda bir öğretim şeklinin çok fazla denenmediği görülmüştür. Dolayısıyla konuşma becerisinin, sınıf dışında kalan farklı mekânlarda kullanılmak üzere hazırlanan etkinliklerle geliştirilmesi noktası tespit edilmeye çalışılmıştır.

Böylece sınıf ortamının, öğrenciler üzerinde yarattığı stres ve kaygı en aza indirilmiş ve hazırlanan etkinlikler ile bağlam arasında bir ilişki kurulabilmesi sağlanmıştır. Örneğin; bir müşteri ve garson arasında gerçekleşecek diyalog etkinliği için kafeterya gibi bir mekân tercih edilirken, masal anlatma etkinliği için kütüphanenin sesli çalışma alanı tercih edilmiştir. Böylelikle öğrencilerin, konuşma yapacakları etkinliklerin konusu ile bağlam arasında yakın bir ilişki kurabilmesi sağlanmıştır. Bu da hazırlanan etkinliklerin daha interaktif kullanılabilmesine olanak verecektir. Bu sayede öğrenciler etkinliklere kendilerini daha çok verebilir, geçmiş tecrübelerinden faydalanabilir ve hatta etkinlikleri içselleştirebilirler.

Tüm bu varsayımlardan yola çıkarak bu çalışmada, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinliklerin tasarlanmasına karar verilmiştir. Maarif Vakfının (2020) konuşma becerisi kazanımları dikkate alınarak hazırlanan etkinlikler, haftalık ders programına göre sıralanmıştır. Böylelikle öğrencilerin henüz öğrenmedikleri bir konuda etkinlik yapılmasının da önüne geçilmiş ve her hafta öğrencilerin yeni öğrendikleri konularda etkinlikler geliştirilmiştir. Hazırlanan etkinlikler ile A2 seviyesinde 7 haftalık bir eğitim sürecinde kullanılacak bir sınıf dışı öğretim programı oluşturulmuştur. Haftalık olarak hazırlanan ve uygulanan etkinlikler ise ek 2’de sunulmuştur.

Araştırmanın elde edilen nicel verileri Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında asgari 5 yıl tecrübeye sahip 3 uzman ve araştırmacının kendisi olmak üzere

toplamda 4 öğretici ile öğrencilerin performansları puanlandırılmıştır. Günaydın'ın (2020) hazırladığı Konuşma Becerisi Değerlendirme Formu ile puanlama yapılmıştır. Öğreticilerin puanlarının aritmetik ortalaması alınarak son puanlar belirlenmiştir. Elde edilen veriler Kolmogorov-Smirnov, Shapiro-Wilk Testi, Mann-Whitney U Testi ve Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi kullanılarak analiz edilmiştir. İlk olarak deney ve kontrol gruplarının ön test ve son test puanları arasındaki farkın tespiti için Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk Testi kullanılmıştır. Bu test sonucunda elde edilen veriler arasındaki farklılıkların anlamlı olup olmadığının tespit edilebilmesi içinse Mann-Whitney U Testi ve Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi kullanılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarının sırasıyla ön test ve son test puanları Mann-Whitney U Testi ile değerlendirildikten sonra iki grubun ayrı ayrı elde edilen ortalamaları yine aynı test ile karşılaştırılmıştır. Bu test sonucunda kontrol grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farka rastlanamazken, deney grubunun ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Wilcoxon Eşleştirilmiş Çiftler İşaretlenmiş Sıra Sayıları Testi kullanılarak ise deney ve kontrol gruplarının konuşma becerisindeki gelişimlerinde ve farklılıklarında, cinsiyet etmeninin bir etkisi olup olmadığı test edilmiştir. Her iki grupta yer alan erkek ve kız öğrencilerin ön test ve son test puanları bu test ile incelenmiştir. Test sonucunda iki grupta da cinsiyetin, ön test ve son test başarı puanlarında bir etkisi olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak tüm bu nitel ve nicel bulgular değerlendirildiğinde, konuşma becerisini geliştirmeye yönelik hazırlanan sınıf dışı öğretim tasarımının etkili olduğu ve konuşma becerisini olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir..

4.2. ÖNERİLER

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde temel seviyede konuşma becerisini, sınıf dışında geliştirmeyi hedefleyen bir öğretim tasarımı hazırlanmıştır. Hazırlanan etkinliklerin uygulanması sırasında araştırmacı günlüğü tutulmuştur. Etkinliklerin bitmesinin ardından ise odak grup görüşmesi yapılmıştır. Bunlarla çalışmanın nitel bulguları elde edilmiş. Çalışmanın nicel bulgularındaysa sayısal

verilerden faydalanılmış ve bu verileri elde edebilmek için çeşitli testler kullanılmıştır. Tüm bu bulgular sonucunda hazırlanan etkinliklerin konuşma becerisini olumlu yönde geliştirdiği tespit edilmiştir. Bu sonuçtan sonra bir sonraki araştırmalarda kullanılabilme üzere bazı öneriler oluşmuştur.

Öncelikle bu çalışmada temel seviyede yer alan A2 seviyesinde çalışma yürütülmüştür. Öğrencilerin eğitime başladıkları ilk haftadan eğitimlerinin son haftasına kadar bu etkinlikler yürütüleceğinden öğrencilerin alt bilgilerine ihtiyaç duyulabileceği göz önünde bulundurularak A2 seviyesi ile çalışılmasına karar verilmiştir. Etkinliklerin konuşma becerisini geliştirmede olumlu sonuçlar ortaya koymasından dolayı bunun gibi benzer etkinliklerin A1, B1, B2, C1 gibi diğer seviyelerde de uygulanıp faydalı olup olmayacağı tespit edilebilir.

Bunun yanı sıra hazırlanan A2 seviyesindeki etkinlikler bu çalışmada 7 haftalık bir ders programını takip edecek şekilde düzenlenmiş ve akabinde haftalık periyotlarla toplamda 7 adet uygulanmıştır. Çalışmadan yola çıkarak haftalık olarak düzenlenen konuşma etkinlikleri, öğrencilerin konuşma becerisini olumlu yönde etkilediğine göre periyotlar arttırıldığında konuşma becerisinin ne denli etkileneceği de tespit edilebilir.

Gerek yeni bir dil öğrenen öğrencilerin konuşma etkinlikleri esnasında sınıf içinde yaşayabilecekleri stres ve kaygıdan gerekse görsel bir çağda yaşamının öğrenmeye etkilerinden dolayı bu çalışmada hedef, sınıfın dışına çıkmaktır. Hazırlanan etkinliklerin hem bağlam ile yakın bir bağlantısı olması hem de görsel olarak öğrencilerde farklı çağrışımlar yaratabilmesi için sınıf dışında bir çalışma yürütülmüştür. Bunun zıttı olarak başka bir çalışmada hazırlanan etkinliklerin sınıf içinde ne denli etkili olabileceği de yine araştırılabilecek diğer konulardan biri olabilir.

Son olarak etkinliklerin, hedef seviyenin haftalık konuşma becerisi kazanımlarına göre öğrencilerin günlük hayatta daha hızlı ve aktif iletişim kurmalarına yardımcı olacak bir şekilde daha fazla otantik tema ile çeşitlendirilmesidir. Böylece günlük hayatta sık sık karşılaşılan sorunları konu alan etkinlikler üretilerek yeni çalışmalar geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Arıcı, A. F. ve Taşkın, Y.** (2019). Okuma Becerisinin Diğer Dil Becerileriyle İlişkisi. *International Journal of Field Education*, 5(2), 185-194.
- Arslan, M.** (2012). Tarihi Süreçte Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi-Öğrenimi Çalışmaları. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi* 9(2), 167-188.
- Avcı, M.** (2019). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde İletişimsel Yöntemin Öğrencilerin Konuşma Tutum ve Başarılarına Etkisi (Somali Örneği)*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Başkan, A. ve Ustabulut, M. Y.** (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlama Becerileri (Dinleme ve Okuma). *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (21), 39-55. DOI: 10.29000/rumelide.835294.
- Belet, Ş. D. ve Yaşar, Ş.** (2007). Öğrenme Stratejilerinin Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerileri ile Türkçe Dersine İlişkin Tutumlara Etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi* 3(1), 69-86.
- Büyüköztürk, Ş.** (2018). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı istatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W.** (2017). *Eğitim Araştırmaları: Nicel ve Nitel Araştırmanın Planlanması, Yürütülmesi* (Çev. Halil Ekşi). İstanbul: Edam Yayın.
- Çakır, İ.** (2009). Yazma Becerisinin Kazanılması Yabancı Dil Öğretiminde Neden Zordur? *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 28, 165-176.
- Çelik, F.** (2019). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisini. *Journal Of International Social Sciences Academic Researches* 3(3), 32-41.
- Çelik, H., Başer Baykal, N. ve Kılıç Memur, H. N.** (2020). Nitel Veri Analizi ve Temel İlkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi* 8(1), 379-406. DOI:10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m

- Çilingir, A.** (2017). İletişim Alanında İçerik Analizi Yöntemi Kullanılarak Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri Üzerine Bir İnceleme. *Erciyes Akademi Dergisi* 5(1), 148-160.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K. ve Oğuz, E.** (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi: Odak Grup Görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi* 4(1), 95-107.
- Demir, A.** (2011). *Yabancılara Türkiye Türkçesi Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşımdan Hareketle Metinlerin İncelenmesinde Dikkat Edilecek Noktalar*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ankara.
- Demir, T.** (2012). Türkçe Eğitiminde Yaratıcı Yazma Becerisini Geliştirme ve Küçürek Öykü. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 9(19), 343-357.
- Demircan, Ö.** (1990). *Yabancı Dil Öğretim Yöntemleri*. İstanbul: Ekin Eğitim Yayıncılık.
- Demirel, Ö.** (2002). *Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dincer, M.** (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma ve Dinleme Becerilerinin Gelişimi Açısından İletişimsel Yöntemin Kullanımı*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Doğan, Y.** (2009). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 7(1), 185-204.
- Ergin, A. ve Birol, C.** (2000). *Eğitimde İletişim*. Ankara: Anı.
- Field, A.** (2009). *Discovering statistics using SPSS*. California: Sage Publications.
- Glesne, C.** (2012). *Nitel Araştırmaya Giriş* (Çev. ve ed. A. Ersoy ve P. Yalçınoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Göçer, A.** (2015). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisinin Kazandırılması. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 17(2), 21-36.
- Göçer, A. ve Moğul, S.** (2011). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi ile İlgili Çalışmalara Genel Bir Bakış. *Turkish Studies* 6(3), 797-810.

- Göçer, A., Tabak, G. ve Coşkun, A.** (2012). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kaynakçası. *TÜBAR-XXXII*, 32, 73-126.
- Gülcan, C.** (2021). Nitel Bir Veri Toplama Aracı: Odak (focus) Grup Tekniğinin Uygulanışı ve Geçerliliği Üzerine bir Çalışma. *Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü e-Dergisi* 4(2), 94-109.
- Gün, S.** (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale.
- Günaydın, Y.** (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Etkileşimli Okumanın Konuşma Becerisine Etkisi*. Yayımlanmış doktora tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güneşli, A.** (2007). *Etkin Öğrenme Yaklaşımının Anadili Eğitiminde Okuma ve Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Yayımlanmış doktora tezi. Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İşci, C.** (2012). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan “Yeni Hitit” Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İzmir.
- İşisığ, U. K. ve Demirel, Ö.** (2010). Konuşma Becerisi Her Zaman En Önemlisi Olarak Göze Çarpmaktadır. *Education and Science* 35(156), 190-204.
- Kavcar, C.** (1983). Düzgün Yazmanın Önemi ve Yolları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 16(2), 113-123.
- Koca, C.** (2017). Spor Bilimlerinde Nitel Araştırma Yaklaşımı. *Spor Bilimleri Dergisi* 28(1), 30-48. DOI: 10.17644/sbd.337993
- Kocabaş, Ö.** (2017). *Hazırlıksız Konuşma Becerisinin B1 Seviyesinde Kazandırılmasına Yönelik Yaratıcı Drama Temelli Bir Süreç Önerisi*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kurudayıoğlu, M.** (2003). Konuşma Becerisi ve Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Etkinlikler. *TÜBAR-XIII* 13, (287-309).
- Morgan, D. L.** (1997). *Focus Groups As Qualitative Research* (İkinci Baskı). Thousand Oaks: SAGE Publications.

- Özbay, M.** (2005). *Bir Dil Becerisi Olarak Dinleme Eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayın.
- Özmen, C., Güven D. ve Dürer, Z. S.** (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi: Sesletime Yönelik Bir Uygulama ve Etkinlik Önerisi. *Turkish Studies* 12(28), 593-634.
- Özmen, C., Güven, E. ve Dürer, Z. S.** (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi: Sesletime Yönelik Bir Uygulama ve Etkinlik Önerisi. *Turkish Studies* 12(28), 593-634.
- Razı, S.** (2007). *Okuma becerisi öğretimi ve değerlendirilmesi*. (1. Baskı). İstanbul: Kriter Yayınları.
- Sever, S.** (2004). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme* (4. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Seyhan, B.** (2021). *İletişim Oyunlarının Yabancılara Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisine Etkisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sillars, S.** (1997). *İletişim* (Çeviren: Nüzhet Akın). İstanbul: MEB Yayınları.
- Subaşı Uzun, L. ve Keçik, İ.** (2004). *Türkçe sözlü ve yazılı anlatım*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Taşer, S.** (2012). *Konuşma Eğitimi*. İstanbul: Pegasus Yayınevi.
- Taşköprü, G.** (2017). Yabancı Dil Olarak Türkçe Sınıflarında Konuşma Becerisini Geliştirmeye Yönelik Materyal Hazırlama. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Tataroğlu, S.** (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama Uygulamalarının Konuşma Becerisine Etkisi*. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tok, H. ve Arıbaş, S.** (2008). Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Yabancı Dil Öğretimi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 9(15), 205-227.
- Türk Dil Kurumu.** (2011). *Türkçe Sözlük*. (11.Baskı). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türker, M. S. (2018).** *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Blog Kullanımının Okuma Becerisine Etkisi*. Yayımlanmış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.

- Ungan, S.** (2007). Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 23, 461-472.
- Usta, A.** (2012). Sorunsaldan Sonuçlara Bilimsel Araştırma Süreci: Bir Araştırma Raporu Model Örneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi* 3(5), 135-161.
- Yavuz, M.** (2010). Öğretmenlerin Geri Bildirimlerine Göre Okul Müdürlerinin Dinleme Becerilerinin Analizi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)* 38, 292-306.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H.** (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yüce, S.** (2005). İletişim ve Dil: Yöntemler, Avrupa Dil Portföyü Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi. *Journal of Language and Linguistic Studies* 1(1), 81-88.

EKLER

Ek 1. Türkiye Maarif Vakfı (2020, s. 50-52) A2 Seviyesi Konuşma Becerisi Kazanım Listesi

A2 Sözlü Etkileşim Becerisi Kazanım Listesi

- Tanışma ve tanıştırma ile ilgili diyaloglar kurar.
- Konuşmalarda duruma uygun (teşekkür, temenni, kutlama vb.) kalıp ifadeleri kullanır.
- Konuşma esnasında sorular sorar ve sorulara cevap verir.
- Diyaloglarında betimleyici ifadeleri kullanır.
- Hobilerine/ilgi alanlarına ilişkin diyaloglar kurar.
- Günlük hayata ilişkin basit bilgilendirme /uyarı cümleleri içeren diyaloglar kurar.
- Diyaloglarında akrabalık adlarını kullanır.
- Tarih/zaman bildiren ifadeleri kullanır.
- Diyaloglarında ölçü birimlerini/miktar ifadelerini kullanır.
- Diyaloglarında sayısal ifadeleri kullanır.
- Diyaloglarında kabul/ret/onay ifadeleri kullanır.
- Diyaloglarında öneri ifadeleri kullanır.
- Güncel olay veya haberlere dair bilgi alışverişinde bulunur.
- Diyaloglarında karşılaştırmalara yer verir.
- İhtiyacı olan bir konuda bilgi ve açıklama ister.
- Diyaloglarında anlaşılmayan noktalara ilişkin açıklama ister.

- Konuşmalarında toplumsal yaşam alanlarına uygun kelime ve kalıp ifadeleri kullanır.
- Türk kültüründeki temel beden dili unsurlarını ve bunlara eşlik eden ifade kalıplarını kullanır.
- Kültürel bağlamlara (gelenekler, kutlama, davet, tebrik, teşekkür, temenni, bayram, taziye, anma vb.) uygun kalıp ifadeleri kullanarak diyaloglara katılır.
- Konuşmalarında gerekçelendirme ifadelerini kullanır.
- Günlük hayata ilişkin diyaloglara gerekçelendirerek (özür dileme, şikâyet, telafi etme vs.) katılır.
- Yardım talebi/izin /rica/özür/ içeren diyaloglar kurar.
- Yol, yön ve adres ile ilgili bilgi içeren diyaloglar kurar.
- Hava durumuyla ilgili diyaloglar kurar.
- Tercih/teklif ifadeleri içeren diyaloglar kurar.
- Tavsiye/uyarı ifadeleri içeren diyaloglar kurar.
- Sesli veya görüntülü konuşmalarda temel iletişim kalıplarını kullanır.
- Diyaloga uygun başlama, sürdürme, sonlandırma ifadeleri kullanır.
- Plan/tasarı/ hayallerin konuşulduğu diyaloglara katılır.
- Bir şeyin işleyişine/yapılışına ilişkin diyaloglara katılır.
- Konuşmalarında duruma uygun duygu/düşünce/görüşlere yer verir.
- Meslekler hakkındaki konuşmalara katılır.
- Yeni öğrendiği kelime ve kalıp ifadeleri doğru telaffuz eder.
- Diyaloglarında vurgu ve tonlamaya dikkat eder.
- Tekrarı istendiğinde söylediklerini ayrıntılandırarak açıklar.
- Geçmiş olaylar/durumlar hakkındaki konuşmalara katılır.
- Günlük rutinlerin konuşulduğu diyaloglara katılır.

- Diyaloglarında tahmin ifadelerini kullanır.
- Kutlama/tebrik/temenni/teşekkür/davet/taziye içerikli basit konuşmalara katılır.
- Diyaloglarında olay/bilgileri zaman ve mantık akışına göre anlatır.
- Diyaloglarında deyim ve kalıp ifadeleri kullanır.
- Konuşmalarında teknolojiyle ilgili söz varlığını kullanır.
- Nezaket ifadelerini kullanır.
- Günlük ihtiyaçlara/konulara ilişkin bilgi alışverişinde bulunur.
- İstek veya şikâyetlerini anlatır.

A2 Sözlü Üretim Becerisi Kazanım Listesi

- Yeni öğrendiği kelime ve kalıp ifadeleri doğru telaffuz eder.
- Konuşmalarında yeni öğrendiği kelime ve kalıp ifadeleri kullanır.
- Konuşmalarında vurgu ve tonlamaya dikkat eder.
- Konuşmalarında deyim ve kalıp ifadeleri kullanır.
- Gözlem ve izlenim içeren konuşmalar yapar.
- Kendisini/ailesini/bir başkasını tanıtır.
- Konuşmalarında betimleyici ifadeleri kullanır.
- İlgi alanına giren bir mesleği tanıtır.
- Görsellerle desteklenmiş bir metni anlatır.
- Görsel öğelerle verilen bilgileri anlatır.
- Konuşmalarında tarih/zaman bildiren ifadeleri kullanır.
- Konuşmalarında ölçü birimlerini/miktar ifadelerini kullanır.
- Yazılı/sözlü bir metni kendi cümleleriyle ifade eder.
- Yaşadığı veya şahit olduğu bir olayı anlatır.
- Konuşmalarında kabul/ret/onay ifadelerini kullanır.

- Kişisel bakım ve sağlıkla ilgili konuşmalar yapar.
- Konuşmalarında sayısal ifadeleri kullanır.
- Yaptığı bir iş hakkında bilgi verir.
- Kutlama/tebrik/temenni/teşekkür/davet/taziye içerikli basit konuşmalar yapar.
- Bir konu/durum hakkında duygularını ifade eden konuşmalar yapar.
- Bir konu hakkındaki düşüncelerini/görüşlerini örneklendirerek anlatır.
- Konuşmalarında gerekçelendirme ifadelerini kullanır.
- Bir konuyla ilgili görüşlerini gerekçelendirerek açıklar.
- Günlük rutinlerini anlatır.
- Hobilerine/ilgi alanlarına ilişkin konuşmalar yapar.
- Durum, kişi, canlı ve nesnelere ilgili karşılaştırmalar yapar.
- Bir etkinlikle ilgili duyuru yapar.
- Kendisiyle ilgili bir durum/eğitim süreci veya yaptığı iş hakkında konuşur.
- Plan/tasarı/hayallerini anlatır.
- Hazırlıksız konuşmalar yapar.
- Kültürel bir öğe/gelenek veya mekân hakkında konuşmalar yapar.
- Konuşma aşamalarına uygun kalıp ifadeleri kullanır.
- Konuşma amacını belirler.
- Konuşma amacına uygun strateji, yöntem ve teknikleri kullanır.
- Afiş, bilet, broşür, ilan, metinlerindeki temel bilgileri anlatır.
- Olay/bilgileri zaman ve mantık akışına göre anlatır.
- Bir süreci aşamalarıyla anlatır.
- Tahminlerini basit ifadelerle anlatır.
- Görsellerle desteklenmiş bir sunum yapar.

- Harita, grafik, tablo, zaman çizelgesi gibi görsellerden hareketle sunum yapar.
 - Konuşmalarında nezaket ifadelerini kullanır.
 - Konuşmalarında öneri ifadelerini kullanır.
 - Yardım talebi/izin/rica/özür/ içeren konuşmalar yapar.
 - Okuduklarını/ dinlediklerini/ izlediklerini özetler.
 - Konuşmalarında tercih/teklif cümlelerini kullanır.
 - Konuşmalarında tavsiye/uyarı cümlelerini kullanır.
 - Geçmiş olaylar/durumlar hakkında konuşur.
 - Konuşmalarında olay/bilgileri zaman ve mantık akışına göre anlatır.
 - İstek veya şikâyetlerini anlatan diyaloglar kurar.
-

Ek 2. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik haftalık sınıf dışı etkinlikler;

Hafta: 1	
Konu:	Güzel bir işi ve hayatı olan ama mutlu olmayan bir arkadaşınızın problemini çözmeye çalışınız ve ona mutlu olması için tavsiyeler veriniz (Emir kipini kullanmaya dikkat ediniz).
Mekân:	Etkinlik alanı.
Süre:	36 dakika (Her öğrenciye 3 dakika verildi).
Materyaller:	Ses kayıt cihazı, öğrencilere verilmek üzere talimatların yazılı olduğu kartlar.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğrenciler çoğunlukla soru – cevap tekniğini kullanmışlardır. Çünkü öğrenci partnerine sorular yönelterek durumu ve problemi anlamaya çalışır. Bunun neticesinde partnerine ikna edici veya problemi çözmeye yönelik cevaplar verir. Her iki öğrencide soru cevap şeklinde diyalogu devam ettirir.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Öğrenciler kendi fikirlerini ses tonunu ve beden dilini güçlü bir şekilde kullanarak karşısındaki öğrenciyi ikna etmeye çalışır. Dolayısıyla öğrenciler bu etkinlikte ikna ederek konuşma tekniği kullanmışlardır.
Kazanımlar:	Öğrencilerin soru sorma kabiliyetinin gelişmesi, konuyla alakalı tecrübelerin aktarılabilmesi, konuyla ilgili ileriye dönük tavsiyelerin verilebilmesi ve bu süreçte öğrencilerin kelime hazinesinin genişletilmesi sağlanır. Sonuç itibarıyla öğrenciler kısa ve çok karmaşık olmayan, başkalarının problemlerini aktaran konuşmaları anlayabilir. Kendi hayatından tecrübelerini aktarabilir ve başkası için geleceğe yönelik konuşmalar yapabilir.

Hafta: 2	
Konu:	Öğrenciler ikişerli grup olur. Bir kişinin gözleri bağlanır ve ağzında taşıyabileceği boyutlarda kaşık ve bir top verilir. Kafeteryada bulunan sandalyeler etrafa dağıtılır ve uzak bir yere kutu koyulur. Partneri gözü kapalı olan öğrenciye kutuyu tarif ederek topu kutuya atmasını sağlar. Yabancı bir kelime kullanılması veya topun düşürülmesi durumunda öğrenciler başlangıç noktasına geri döner. Öğrencilerin topu hedef kutuya atması için iki dakika süre verilir. Öğrencilerden yer – yön zarflarını kullanmaları istenir ve etkinlikten önce kısaca konu tekrar edilir. Kazanan grup ödüllendirilir. İstenirse gruptaki partnerlerin görevleri değiştirilerek etkinlik tekrar edilebilir.
Mekân:	Geniş bir dinlenme, etkinlik veya çalışma alanı.
Süre:	Her gruba üç dakika süre verilir.
Materyaller:	Küçük top, yemek kaşığı, kutu, kronometre, kuşak veya göz bandı.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Araştırma soruşturma yoluyla öğretim stratejilerinden, iş birliğine dayalı öğrenme tekniği kullanılmıştır. Böylelikle öğrenciler grup içerisinde birbirlerinin öğrenimine katkıda bulunur. Etkinliğin sonucunda da öğrenciler bireysel olarak değil grup olarak ödüllendirilir ve cevaplar verir. Her iki öğrencide soru cevap şeklinde diyalogu devam ettirir.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğrenciler, kelime havuzundan seçerek konuşma tekniğini uygulurlar. Öğretici konuşmaya yönelik konu ile ilgili gerekli kelimeleri kısaca anlatır. Öğrenciler zaten daha önce öğrendikleri bu konu ile ilgili gerekli hatırlamayı yaptıktan sonra konuşmaya hazır hâle gelirler.
Kazanımlar:	Öğrencilerin, mevcut sözcük hazinesi geliştirirken aynı zamanda ifade güçleri de kuvvetlendirilir. Gelişen teknolojik imkânlar dâhilinde yer-yön zarfları öğrenciler tarafından günlük hayatta sık sık kullanılan bir konu değildir. Dolayısıyla bu etkinlik ile öğrenciler bu konudaki eksiklerini veya bu konuda yeterli bilgiye sahip olup olmadıklarını keşfedeceklerdir. Böylelikle kelime hazinelerini güçlendireceklerdir.

Hafta: 3	
Konu:	Öğrenciler restoranda bir sipariş verir. Ancak sipariş verdiğiniz ürün yerine başka bir ürün gelir. Bu konu hakkında garson ile konuşulur. Bir kişi garson, bir kişi müşteri olacak şekilde karşılıklı konuşma yapılır. Gruplar öğretici tarafından rastgele oluşturulur. Grup içinde kimin hangi rolü canlandıracağı öğrenciler tarafında belirlenir.
Mekân:	Kantin.
Süre:	Her öğrenciye partneri ile düşünmek için 2 dakika ve konuşmak için 3 dakika süre verildi.
Materyaller:	Ses kayıt cihazı, belirli geçmiş zamanı kullanacakları için geçmiş zamanı anlatan kısa kartlar, rol gereği kullanılacak tepsi, restoran menüsü, eşleşmeleri rast gele seçmek için fanus ve isim kartları.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Araştırma soruşturma yoluyla öğretim stratejilerinden, rol oynama tekniği kullanılmıştır. Öğrenciler kendi duygu ve düşüncelerini onlara verilen role uygun bir şekilde ifade eder. Etkinlikte siparişin gecikmesi konusuna yer verilirken garsonun ve müşterinin duygu durumu ile ilgili bilgilere yer verilmemiştir. Bu da öğrencilerin kendi duygu durumlarını role göre uyarlamalarını sağlayacaktır.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğrenciler, serbest konuşma tekniğini uygularlar. Rollerin karakteristik özellikleri ve duygu durumları hakkında öğrencilere bilgi verilmez. Bu durumda rol gereği canlandırılan karakterin söyleyecekleri, karakteristik özellikleri ve hisleri konusunda öğrenciler sert bırakılır.
Kazanımlar:	Öğrencilerin, kendi duygu ve düşüncelerini sözlü olarak ifade etme yetenekleri geliştirilir. Role ait bilgiler etkinlikle belirtilmediğinden öğrenciler rolün özelliklerini kendi duygu ve düşüncelerine göre yönlendirir. Rol gereği konuşmanın tartışmacı mı yoksa uzlaşmacı mı olacağı öğrencinin kendi duygu durumuna göre şekillenir.

Hafta: 4	
Konu:	Bu etkinlik masal anlatma üzerinedir. Öğrencilere seviyelerine uygun üzerinde resimler olan farklı kartlar seçtirilir. Bu kartlarda yalnızca hayvan, eşya veya sembolik şekiller bulunur. Etkinlikten önce öğretmen, öğrencilere kullanmaları gereken dilbilgisi kurallarını ve masalın özelliklerini kısaca anlatır. Öncesinde öğretmen kendi üzerinde bir deneme yapar. Bir kart seçer ve süre dahilinde düşündükten sonra kendi masalını anlatır. Bir masalda olması gereken birçok özelliğe dikkat eder. Sonrasında öğrencilere seçtiği şekil üzerine düşünmesi için üç dakika süre verilir. Sonrasında doğaçlama olarak planladığı masalını anlatması istenir ve bunun için de öğrencilere beş dakika süre verilir. Özellikle bilindik bir masalın dışında kendi masallarını üretmeleri ve sözlü olarak sunmaları istenir.
Mekân:	Kütüphanenin etkinlik alanı.
Süre:	1 öğrenci için 8 dakika, 15 öğrenci için 120 dakika.
Materyaller:	Resimli kartlar, çevrimiçi sayaç.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Öğrenciler bu etkinlikte öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinden örnek olay tekniğini kullanmışlardır. Önce öğretmen bir kart seçmiş ve bu kart ile belirli bir süre içinde kendi masalını oluşturarak sunmuştur. Sonrasında ise öğrencilerden aynı etkinliği yapmalarını istemiştir. Öğrenciler bu örnek masaldan yola çıkarak kendi masallarını üretmişlerdir.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğrenciler konuşma yöntem ve tekniklerden güdümlü konuşma tekniği uygulamışlardır. Çünkü etkinlikten önce öğretmen konuyu belirlemiştir ve öncesinde konuşma konusuyla ilgili kısa bir bilgilendirme yapmıştır. Öğrencilerin hızlı bir beyin fırtınası yapması sağlanmıştır.
Kazanımlar:	Öncelikle öğrenciler bu etkinlik ile masal türünün özelliklerini öğrenmiş ve kullanmışlardır. Aynı zamanda öğrencilerin, öğrendikten sonra kullanmakta oldukça zorlandıkları duyulan geçmiş zaman konusunun da pekiştirilmesi sağlanmıştır. Aslında öğrenciler bu dilbilgisi kuralının fonksiyonlarını nasıl kullanacaklarını öğrenmiş olurlar. Öğrendikleri tüm bu bilgileri ise sentezlemeyi ve sonrasında bunu anlatım yoluyla sunmayı da geliştirmişlerdir. Böylece hem yeni dilbilgisi kuralının kazanımı hem de anlatım becerisinin geliştirilmesi kazanımı gerçekleşmiştir.

Hafta: 5	
Konu:	Bu etkinlikte öğrencilerin A2 seviyesinde öğrenip kullanmakta çok zorlandıkları bir dilbilgisi kuralı olan yeterlilik fiilini pekiştirmeleri hedeflenmiştir. Dolayısıyla buna yönelik olarak öğrenciler ile şişe çevirmeceye benzeyen bir oyun oynanmıştır. Buna göre öğrenciler halka şeklinde oturmuşlardır. Şişe çevirmedeki doğruluk ve cesaret seçenekleri değiştirilmiştir. Bunun yerine öğrenciler orada yapılması mümkün olan durumları “2 dakika tek ayak üzerinde durabilir misin?” gibi sorular yöneltmek test etmiştir. Cevap için öğrenciler “evet, yapabilirim” deyip yapmaya çalışmışlardır. “Hayır, yapamam” cevabını veren öğrencilere evet diyene kadar başka sorular yöneltilmiştir.
Mekân:	Dinlenme alanı.
Süre:	2 ders saati.
Materyaller:	Şişe ve ses kayıt cihazı.
Öğretim Strateji Yöntem ve Teknikleri:	Öğrenciler bu etkinlikte öğretim strateji, yöntem ve tekniklerinden soru cevap tekniğini kullanmışlardır. Çünkü bu teknik ile öğrenciler hem öğrenilen yeni konuyu pekiştirmiş hem de etkinliğe aktif olarak katılım göstermiş olurlar. Ayrıca öğrencileri ezberden de uzaklaştırmış olur.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte konuşma yöntem ve tekniklerden serbest konuşma tekniği uygulanmıştır. Çeşitli yöntemlerle uygulanabilen serbest konuşma tekniğinin bu etkinlikte kullanılmasının amacı öğrencilerin belirlenen konuda kendi duygu ve düşüncelerini hazırlıksız bir şekilde belirtmeli hedeflenmiştir.
Kazanımlar:	Bu etkinlik ile öğrenciler hem öğrenilen yeni dilbilgisi kuralını pekiştirmiş hem de hazırlıksız konuşma becerilerini geliştirmiş olurlar. Öğrencilere kendilerini ve fikirlerini rahatça ifade etme fırsatı verildiği için ifade güçleri de gelişmiş olur.

Hafta: 6	
Konu:	Öğrencilerin yuvarlak şeklini oluşturmaları istenmiştir. Sonrasında öğrencilerden birbirlerine topu atıp “Ne yapabilirsin?” veya “Ne yapamazsın?” sorularından birini sormaları istenmiştir. Tüm öğrenciler birbirine sorduktan sonra top yeniden atılmıştır. Bu sefer topu tutan öğrenci topu atan öğrencinin cevabını hatırlayıp söylemiştir.
Mekân:	Bahçe.
Süre:	Bir ders saati kadar, yaklaşık 40 dakika sürmüştür.
Materyaller:	Küçük bir top.
Öğretim Strateji, Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte öğretim strateji, yöntem ve tekniklerden soru-cevap tekniği kullanılmıştır. Bu teknik daha çok öğretmenin öğrencilere soru yöneltmesi ile gerçekleşen geleneksel bir yöntemdir. Ancak etkinlikte bundan farklı olarak soru soran da cevap veren de öğrenciler olmuştur. Böylece öğrencilerin bilgileri toplaması ve bu bilgileri yorumlaması sağlanmıştır. Hedef bilginin derinlemesine öğretilmesinde de faydalı olacaktır.
Konuşma Yöntem ve Teknikleri:	Bu etkinlikte konuşma yöntem ve tekniklerden katımlı konuşma tekniği uygulanmıştır. Çünkü öğrenciler birbirlerine sorular sorup cevapları dinlemek zorundadır. Etkinliğin ikinci aşamasında birbirlerinin cevaplarını hatırlamaya çalışmaktadırlar. Dolayısıyla öğrenciler etkinliğin başında dinleyici rolünderken, etkinliğin sonunda dinledikleri ile katılım gösteriler.
Kazanımlar:	Öğrenciler, bu etkinlik ile yeterlilik fiilini pekiştirmişlerdir. Aynı zamanda hem konuşma hem de dinleme becerilerini geliştirmişlerdir. Oyunu tamamlayabilmeleri için en önemli unsur diğerlerinin ne söylediğini hatırlayabilmektir. Bu nedenle birbirlerini çok iyi dinlemek ve her yeni cümleyi takip etmek durumunda kalmışlardır. Bu da dinleme ve konuşma becerilerini ciddi anlamda kullanmaları gereken bir etkinlik olmuştur. Üstelik birbirinden kopuk, arkadaşlık bağları henüz oluşmamış sınıflarda grup etkinliklerinin öncesinde ısınma etkinliği olarak kullanılabilir. Çünkü hem dilbilgisini hem dinleme ve konuşma becerilerini hem de kaynaşma gibi konuları geliştirmekte avantaj kazandırmıştır.

Ek 3. Kişisel Bilgi ve Katılım Formu

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Sınıf Dışı Öğretim Tasarımı

Nebahat ATAŞ

Sevgili Öğrenciler,

Sizin için faydalı olacağını düşündüğüm 7 haftalık bir konuşma ders programı hazırladım. Hafta bir gün dersten sonra bu programa katılıp konuşma pratiği yapabilirsiniz. Çalışmanın verileri yüksek lisans tezimde kullanılmak üzere kaydedilecektir. Vereceğiniz bilgiler bilimsel araştırma sürecinin bir gereği olup hiçbir şekilde kişisel bilgileriniz açık edilmeyecektir.

Eğer 7 haftalık bu sürece katılmak istiyor ve aksatmadan devam edeceğinizi taahhüt ediyorsanız aşağıdaki formu dikkatli ve doğru bir şekilde doldurunuz lütfen.

A2 Seviyesi Kişisel Bilgi ve Katılım Formu

- Cinsiyet
 - Yaş
 - Ana dil
 - Eğitim Durumu
 - Konuşabildiği Yabancı Dil Sayısı
-

Katılmayı kabul ediyorum ve devam edeceğimi taahhüt ediyorum.

İmza:

Ek 4. Uzman Görüşü Alma ve Uygulama Yapma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 10.05.2023-25759

T.C.
İBN HALDUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

Sayı : E-41372216-300-25759
Konu : Uygulama ve Uzman Görüşü Alma
İzni

10.05.2023

İLGİLİ MAKAMA

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Yabancılara Türkçe Öğretimi Programı yüksek lisans öğrencisi Nebahat ATAŞ'ın "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Sınıf Dışı Öğretim Tasarımı" başlıklı tez çalışması kapsamında 30.01.2023 - 06.03.2023 tarihleri arasında Merkezimizde uygulama yapması uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini saygılarımla arz/rica ederim.

Öğr. Gör. Muhammet Furkan
ALPAT
Müdür

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSECHNLEB

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ibn-haldun-universitesi-ebys>

Adres:Başak Mah. Ordu Cad. No:3 P.K. 34480 Başakşehir / İstanbul

Telefon:0212 692 0212 Faks:0212 551 6464

KeP:ihu@hs01.kep.tr e-Posta:info@ihu.edu.tr Elektronik Ağ:www.ihu.edu.tr

Bilgi için: Rümeyza Şişman

Unvanı: Müdür Yardımcısı

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 5. Etik Kurul İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 02.06.2023-301

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU KARARI

Karar Tarihi	01/06/2023	Karar Sayısı	25/03
--------------	------------	--------------	-------

KURUL ÜYELERİ

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR / Rektör Yardımcısı - Başkan
Prof. Dr. Erol KILIÇ / Güzel Sanatlar Fakültesi - Dekan - Üye
Prof. Dr. Esra AKGÜL / MYO - Üye
Prof. Dr. Hasan BACANLI / Eğitim Fakültesi - Üye

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ / Eğitim Fakültesi - Dekan - Üye
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU / Eğitim Fakültesi - Üye
Prof. Dr. Sefa SAYGILI / İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi - Üye
Dr. Fatih HASDEMİR / Hukuk Müşaviri V. - Raportör

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu 01.06.2023 tarihinde saat 11:00'de toplanmış ve aşağıdaki karar alınmıştır.

KARAR

KARAR NO 2023-25/03 Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yabancılara Türkçe Öğretimi Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nebahat ATAŞ'ın "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Temel Seviyede Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Sınıf Dışı Öğretim Tasarımı" isimli araştırmasında kullanacağı anket ve ölçeklerinin etik yönden uygunluğuna,

Toplantıya katılan Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu üyelerinin oy birliği ile karar verildi.

e-izmalıdır

Prof. Dr. Fahameddin BAŞAR
Başkan

Katılmadı

Prof. Dr. Hasan BACANLI
Üye

e-izmalıdır

Prof. Dr. Erol KILIÇ
Üye

Katılmadı

Prof. Dr. Sefa SAYGILI
Üye

e-izmalıdır

Prof. Dr. İbrahim KOCABAŞ
Üye

e-izmalıdır

Prof. Dr. Esra AKGÜL
Üye

e-izmalıdır

Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU
Üye

Doküman No: E0.FR-201; İlk Yayın Tarihi: 07.03.2019; Revizyon Tarihi: 20.07.2020; Revizyon No: 01; Sayfa: 1 / 1

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 6. Odak Grup Görüşmesi Katılım Formu

Sevgili Öğrenciler,

7 hafta boyunca yaptığımız konuşma etkinliklerini değerlendirmek üzere sizinle bir görüşme yapmak istiyorum. Görüşmenin gerekliliği olarak cinsiyet, yaş ve ana dil gibi benzer özelliklere sahip 11 arkadaşınızı belirledim. Bu öğrenciler numaralandırılarak arasından çekiliş ile 6 kişi seçilecektir. Bu şekilde 4 kez yeniden grup oluşturulacaktır. Grup içerisinde öğrenciler öğretmenin sorusu üzerine birbirlerine fikirlerini açıkça söyleyeceklerdir. Hiçbir öğrenci, diğer öğrencinin fikirlerine müdahalede bulunmayacak ve açık bir şekilde fikir beyan etmeniz için gerekli ortam sağlanacaktır. Lütfen sizlerde bu hususa dikkat ederek diğer öğrencilerin fikirlerine müdahalede bulunmayınız. Sohbet ortamında ve rahat bir şekilde gerçekleştireceğimiz görüşmeden elde edilen veriler bilimsel olarak kullanılmak üzere işlenecektir. Ancak hiçbir şekilde isminize yer verilmeyecektir.

Sorular

1. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımının size neler kazandırdığını düşünüyorsunuz?
2. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygulamadan önce ne düşünüyordunuz?
3. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını uygularken hangi zorluklarla karşılaştınız?
4. Konuşma becerisini geliştirmeye yönelik sınıf dışı öğretim tasarımını karşı genel görüşleriniz nelerdir?